

ПРИМЉЕ	04 APR 2017
Орг. јед.	Бројности
110-01-0001/1017-023	

На основу члана 46. став 1. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС”, бр. 18/05 и 81/05-исправка), члана 237. тачка 2) Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15 и 66/15 - др. закон) и члана 43. став 3. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС и 44/14), на предлог Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре,

Влада доноси

ЗАКЉУЧАК

1. Прихвата се Извештај о раду за 2016. годину Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије, који је усвојио Управни одбор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије на седници од 24. фебруара 2016. године, који је саставни део овог закључка.

2. Овај закључак, ради реализације, доставити Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

05 Број: 021-2738/2017-1
У Београду, 30. марта 2017. године

В Л А Д А



ПРЕДСЕДНИК

Александар Вучић, с.р.

На основу члана 46. став 1. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС“, бр. 18/05 и 81/05-исправка) и члана 237. тачка 2) Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15 и 66/15-др.закон),

Управни одбор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије доноси

ОДЛУКУ

о усвајању Извештаја о раду Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије за 2016. годину

1. Усваја се Извештај о раду Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије за 2016. годину.
2. Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

Број:

11001-001/2017-005

У Београду,

24.02.2017.

УПРАВНИ ОДБОР

ПРЕДСЕДНИК



Оља Чокорило
Проф. др Оља Чокорило, дипл.инж



**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗА 2016. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

I.	УВОД.....	4
1.	Оснивање Директората.....	4
2.	Послови Директората.....	4
3.	Организација Директората	6
4.	Финансирање Директората.....	7
II.	АКТИВНОСТИ И ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ	7
1.	Нормативно–правни послови	7
1.1	Закони	7
1.2	Прописи из надлежности Владе	8
1.3	Прописи из надлежности ресорног Министарства	8
1.4	Прописи из надлежности Директората	8
1.5	Мишљења и други акти	10
2.	Европске интеграције.....	11
3.	Међународна сарадња	12
3.1	Мултилатерална сарадња	12
3.2	Билатерална сарадња и билатерални споразуми о ваздушном саобраћају	15
3.3	Остале активности	16
3.4	Регионална сарадња	17
4.	Заштита права путника	18
5.	Међународне провере	20
5.1	Редовна провера од EASA MOAP Team	20
5.2	Редовна провера EASA Standardisation Assesment work Agreement	21
5.3	EASA одит за област FCL из 2015.г. – затварање налаза у 2016.г.....	21
5.4	EASA одит у области ваздушне пловидбе (АТМ/АNS), обуке и лиценцирања.....	21
5.5	ECAC национални одит у вези са пројектом „One Stop Security“ 21-30.11.2016.г.	21
5.6	TSA одит - провера стандарда обезбеђивања у ваздухопловству због отварања саобраћаја ка САД 1-5.02.2016.г.....	22
6.	Инспекцијски надзор.....	22
6.1	Инспекцијски надзор у области саобраћајне делатности.....	22
6.2	Инспекцијски надзор у области пловидбености	23
6.3	Инспекцијски надзор ваздухопловног особља	23
6.4	Инспекцијски надзор у области ваздухопловне медицине	24
6.5	Инспекцијски надзор у области заштите права путника.....	24
6.6	Инспекцијски надзор у области управљања ваздушним саобраћајем (АТМ).....	24
6.7	Инспекцијски надзор у вези са комуникацијским, навигацијским и надзорним системима и уређајима (CNS).....	24
6.8	Инспекцијски надзор у области аеродрома	25
6.9	Инспекцијски надзор у области обезбеђивања	26
6.10	Инспекцијски надзор у вези са лиценцирањем контролора летења	27
7.	Основне провере	28
7.1	Основна провера у области саобраћајне делатности	28
7.2	Основна провера у области пловидбености	28
7.3	Основна провера у вези са ваздухопловним особљем.....	28
7.4	Основна провера у области ваздухопловне медицине.....	28
7.5	Основна провера у области аеродрома	29
7.6	Основна провера за област лиценцирања	29
7.7	Основна провера у области обезбеђивања.....	29
7.8	Основна провера у области финансија.....	30
8.	Периодична провера.....	30
8.1	Периодична провера у области саобраћајне делатности.....	31
8.2	Периодична провера у области пловидбености	31
8.3	Периодична провера у вези са ваздухопловним особљем.....	31
8.4	Периодична провера у области управљања ваздушним саобраћајем (АТМ).....	31
8.5	Периодична провера у области аеродрома	32
8.6	Периодична провера у области обезбеђивања	33
8.7	Периодична провера у вези са лиценцирањем контролора летења (КЛ), као и центара за обуку КЛ	33
8.8	Периодична провера у области трагања и спасавања.....	34

8.9	Периодична провера у области финансија	34
9.	Тест мера обезбеђивања у ваздухопловству	34
10.	Управни послови	34
10.1	Пловидбеност	34
10.2	Ваздухопловно особље	35
10.3	Ваздухопловна медицина	35
10.4	Ваздухопловне дозволе	36
10.5	Управљање ваздушним саобраћајем (АТМ)	37
10.6	Комуникацијски, навигацијски и надзорни системи и уређаји (CNS)	37
10.7	Аеродроми	37
10.8	Обезбеђивање у ваздухопловству	37
10.9	Лиценцирање контролора летења, као и центара за обуку КЛ	42
10.10	Одобравање летова	42
11.	Трагање и спасавање	43
12.	Унапређење кадровских капацитета	44
12.1	Одељење саобраћајне делатности	44
12.2	Одељење пловидбености	44
12.3	Одељење ваздухопловног особља	44
12.4	Група за заштиту права путника	45
12.5	Група за ваздухопловну медицину	45
12.6	Одељење управљања ваздушним саобраћајем	45
12.7	Одељење комуникацијских, навигацијских и надзорних система и уређаја (CNS)	45
12.8	Одељење аеродрома	45
12.9	Служба за обезбеђивање у ваздухопловству	46
12.10	Одсек за лиценцирање	46
12.11	Сектор за прописе и међународну сарадњу	46
12.12	Одељење за нормативно-правне послове и људске ресурсе	46
12.13	Одељење за финансије и рачуноводство	47
12.14	Одељење за план и анализу	47
12.15	Одсек за информационо-комуникационе послове	47
12.16	Група за квалитет	47
12.17	Интерни ревизор	47
13.	Унапређење организационо институционалних капацитета	48
13.1	Управљање квалитетом	48
13.2	Интерна ревизија	48
13.3	Информационо-комуникациони послови	49
13.4	Нормативно-правни послови и људски ресурси	51
13.5	Финансије и рачуноводство	52
13.6	План и анализа	53
13.7	Повидбеност	56
13.8	Управљање ваздушним саобраћајем	56
13.9	Комуникацијски, навигацијски и надзорни системи и уређаји (CNS)	56
13.10	Аеродроми	56
13.11	Обезбеђивање	56
13.12	Лиценцирање контролора летења	56
13.13	Трагање и спасавање	57
13.14	Интернет презентација Директората и интерно информисање запослених	57
ПРИЛОГ: СКРАЋЕНИЦЕ	58	

СПИСАК СЛИКА, ТАБЕЛА И ГРАФИКОНА

Слика 1: Објекти одита и инспекцијског надзора	5
Слика 2: Органиграм Директората	6
Табела 1: Укупан број рекламација по категоријама	19
Табела 2: Упоредни приказ рекламација путника по категоријама	19
Табела 3: Број SAFA инспекција	23
Графикон 1: Рекламације путника по категоријама за 2016. годину	19
Графикон 2: Рекламације путника по годинама	20

I. УВОД

Правни основ за израду годишњег извештаја о раду Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије (у даљем тексту: Директорат), представља члан 46. став 1. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС“, бр. 18/05 и 81/05), према којем Управни одбор јавне агенције усваја и подноси оснивачу годишњи извештај о раду за протеклу годину најкасније до 1. марта текуће године.

У Извештају о раду Директората за 2016. годину приказане су активности и резултати пословања у области регулативе која је првенствено усмерена на даље усклађивање домаћег законодавства са европским прописима из области ваздушног саобраћаја, спровођење инспекцијског надзора и провера у земљи, међународних активности, као и међународних одита, стручног усавршавања запослених и др.

1. Оснивање Директората

Директорат је основан Одлуком о оснивању Директората цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Службени гласник РС“, број 102/03 и „Службени лист РЦГ“, број 61/03), коју су у истоветном тексту усвојиле Влада Републике Србије и Влада Републике Црне Горе. Иступањем Црне Горе из државне заједнице, Влада Републике Србије доноси Одлуку о вршењу оснивачких права у Директорату цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Службени гласник РС“, број 53/06), а потом 2007. године мења и његов назив у „Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије“.

Директорат је основан 2003. године између осталог и као резултат предузимања корективних мера тадашње Савезне Владе за отклањање негативних налаза о организацији ваздухопловне власти, које су претходних година дале Међународна организација цивилног ваздухопловства (ICAO), као и Федерална ваздухопловна администрација Сједињених Америчких Држава (FAA), у оквиру програма провере безбедности у ваздухопловству (ICAO USOAP и FAA IASA). Успостављање Директората, начин његовог организовања и пословања је обавеза проистекла из потврђених међународних уговора у области цивилног ваздухопловства, што је препознато у извештајима релевантних међународних институција, и то: ICAO, Европске агенције за безбедност ваздушног саобраћаја (EASA), Европске комисије, као и FAA.

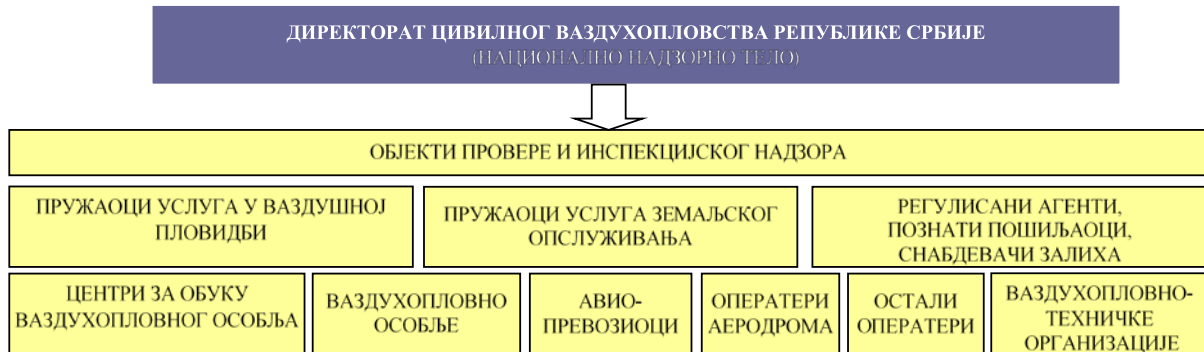
У форми јавне агенције над којом оснивачка права врши Влада у име Републике Србије и која, као јавна овлашћења, обавља послове државне управе, Директорат је основан 2010. године доношењем Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 73/10, 57/11, 93/1245/15 и 66/15-др. закон; даље у тексту: Закон), са својством правног лица које има права, обавезе и одговорности утврђене овим законом и другим прописима (члан 233. Закона). Примена других прописа на Директорат регулисана је чланом 242. Закона. Сходно ставу 1. овог члана, Закон о јавним агенцијама примењује се на положај Директората само на она питања која нису уређена Законом. Дакле, само супсидијарно. Такође, ставом 2. члана 242. Закона је изричито прописано да се на права, обавезе и одговорности директора, заменика директора и запослених у Директорату примењују општи прописи о раду.

2. Послови Директората

Директорат као јавно овлашћење, обавља послове државне управе који су му законом поверени и који непосредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја. Сходно члану 234. Закона, Директорат доноси прописе и првостепене управне акте, издаје јавне исправе и води евиденције за које је овлашћен овим законом или другим прописом,

обавља одит (проверу) и инспекцијски надзор над ваздухопловним субјектима, учествује у раду међународних ваздухопловних организација и институција и њихових радних тела, сарађује с надлежним органима других држава и обавља друге послове одређене овим законом или другим прописом.

У складу са чланом 234. став 3. Закона, Директорат је национално надзорно тело у области ваздушне пловидбе према прописима Европске уније.



Слика 1: Објекти одита и инспекцијског надзора

Директорату су одредбама Закона о облигационим и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају такође поверени послови државне управе који се односе на права путника у ваздушном саобраћају. Овим законом је прописано да је Директорат тело Републике Србије, према прописима ЕУ, које се стара о примени одредаба које се односе на поштовање права гарантованих путницима и лицима са инвалидитетом односно са смањеном покретљивошћу и обавештавање тих лица о њиховим правима. О свему наведеном, а у складу са преузетим међународним обавезама, Европска комисија се обавештава о овлашћењима Директора, као и о казним одредбама прописним за кршење одредаба овог закона које се односе на права лица са инвалидитетом и лица са смањеном покретљивошћу, путем Годишњег извештаја који израђује надлежна организациона јединица за заштиту права путника. Инспекцијски надзор над применом овог закона, релевантних међународних прописа и подзаконског акта донетог на основу овог закона, у делу права путника код ускраћивања укрцавања, отказивања летова и кашњењу летова, врши Директорат преко ваздухопловног инспектора.

Директорат је организован на начин да испуњава обавезе које проистичу из:

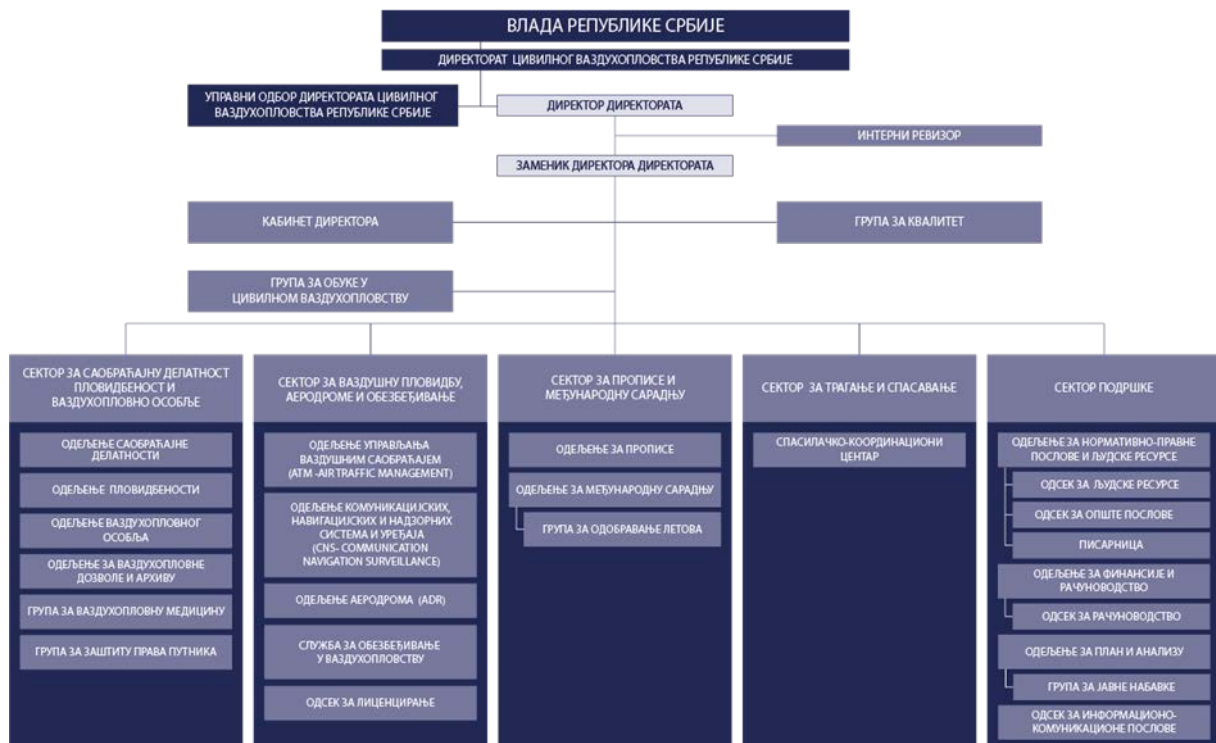
- Закона о ваздушном саобраћају („Сл. гласник РС“, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15 и 66/15-др. закон);
- Закона о облигационим и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају („Сл. гласник РС“, бр.87/11 и 66/15);
- Конвенције о међународном цивилном ваздухопловству („Сл.лист СФРЈ“-Међународни уговори, број 11/80);
- Мултилатералног споразума између Европске заједнице и њених држава чланица, Републике Албаније, Босне и Херцеговине, Републике Бугарске, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Исланд, Републике Црне Горе, Краљевине Норвешке, Румуније, Републике Србије и Мисије привремене управе Уједињених нација на Косову (у складу са Резолуцијом Савета безбедности УН 1244) о успостављању заједничког европског ваздухопловног подручја (у даљем тексту: ЕСАА споразум) - („Службени лист РС“-Међународни уговори, број 38/09), који Србију у области цивилног ваздухопловства интегрише у Европску унију; ЕСАА споразум посебно захтева усаглашавање националне регулативе Републике Србије са Acquis Communautaire;

- Међународне конвенције о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе ЕВРОКОНТРОЛ од 13. децембра 1960. Године („Сл.лист СЦГ“-Међународни уговори, бр. 18/04, 19/04 и 4/05);
- Закона о ратификацији Мултилатералног споразума о рутним накнадама („Сл. лист СЦГ“-Међународни уговори број 4/05);
- Закона о јавним агенцијама, („Сл. гласник РС”, бр. 18/05 и 81/05-исправка);
- правилника и других подзаконских прописа усаглашених са прописима ЕУ
- осталих закључених и потврђених међународних уговора.

Рад Директората, као ваздухопловне власти, његова организација и запослени су подложни сталним проверама међународних организација: *ICAO*, Европске организације за безбедност ваздушне пловидбе (Евроконтрол), Европска агенција за безбедност ваздушног саобраћаја (*EASA*), Европске конференције цивилног ваздухопловства (*ECAC*), Агенције за обезбеђивање ваздушног саобраћаја САД (*TSA*) и Федералне ваздухопловне администрације САД (*FAA*), као и експерата Европске комисије за оцену примене *ECAA* споразума.

3. Организација Директората

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Директорату, урађена је унутрашња организација Директората, делокруг рада организационих делова и систематизација радних места, а према пословима у области ваздушног саобраћаја које Директорат обавља у складу са Законом.



Слика 2: Организам Директората

Унутрашњом реорганизацијом и систематизацијом радних места у Директорату, оформљен је Сектор за трагање и спасавање са Спасилачко-координационим центром, надлежним за обављање послова непосредног спровођења операција трагања и спасавања и издвојеним инспекторима и националним координатором који обављају послове координирања и надзора из делокруга рада овог Сектора.

4. Финансирање Директората

За обављање послова из своје надлежности Директорат апсолутно не користи средства из буџета Републике Србије, већ се иста обезбеђују самостално из накнада и такси у складу са Законом, од чега највећим делом из средстава која се остварују у складу са потврђеним међународним уговорима и то из дела рутних, терминалних и аеродромских накнада на име извршавања регулаторних и надзорних послова у складу са потврђеним међународним уговорима (Чикашка Конвенција, Евроконтрол Конвенција и Мултилатерални споразум о рутним накнадама).

II. АКТИВНОСТИ И ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ

Полазећи од Законом утврђених надлежности и овлашћења, Директорат је у извештајном периоду спровео активности из следећих области:

1. Нормативно–правни послови

У току 2016. године Директорат је наставио са интензивном регулаторном активношћу, која је првенствено усмерена на даље усклађивање домаћег законодавства са европским прописима из области ваздушног саобраћаја.

1.1 Закони

У извештајном периоду остварено је учешће у раду Радне групе МГСИ на изради Предлога закона о управљању аеродромима, као и у припреми мишљења Владе на амандмане које су народни посланици поднели на текст Предлога закона, који је на крају и усвојила Народна скупштина (Закон о управљању аеродромима је објављен у „Службеном гласнику РС“, број 104/16).

Директорат је припремио акта путем којих је достављена надлежним органима иницијатива и предлог за измену и допуну следећих закона:

- Закон о истраживању несрећа у ваздушном, железничком и водном саобраћају („Службени гласник РС“, број 66/15) ради усклађивања са прописима ЕУ и Анексом 13. Чикашке конвенције;
- Закон о обавезном осигурању у саобраћају (иницијатива упућена Министарству финансија и НБС у циљу усклађивања Закона са Уредбом бр. 785/2004);
- Предлог амандмана на Предлог закона о транспорту опасне робе, са образложењем - из разлога исправке уочене техничке грешке у Предлогу закона (амандман је поднет од стране надлежног скупштинског одбора и прихваћен од стране Народне скупштине, чиме је постао саставни део Закона о транспорту опасне робе; „Службени гласник РС“, број 104/16).

Директорат је образовао Радну групу за примену Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС“, број 36/15) која је радила на: изради образаца записника о редовном, ванредном, контролном и допунском инспекцијском надзору; изради образаца решења која се доносе у вршењу инспекцијског надзора; изради кратког упутства за вршење инспекцијског надзора; давању коментара на Предлог упутства за попуњавање образаца за примену ЗИН; обуком инспектора о примени нових образаца записника и решења.

Такође, сходно обавезама које проистичу из члана 69. ЗИН, Директорат је припремио и Изјаву о усаглашености и Табелу о усаглашености Закона, као посебног закона, са одредбама ЗИН и доставило ове акте МГСИ на даљу надлежност.

1.2 Прописи из надлежности Владе

У току извештајног периода остварено је учешће у изради следећих аката које доноси Влада:

- Национални програм за обезбеђивање у ваздухопловству који је усвојен Закључком Владе П. 05 Број: 00-236/2016 од 9. новембра 2016. године.
- Национални програм за олакшице – учешће је остварено кроз рад у Радној групи МГСИ (израда акта у току).

1.3 Прописи из надлежности ресорног Министарства

У извештајном периоду представници Директората су учествовали у раду Радне групе МГСИ за израду Предлога Правилника којим се утврђују поступци за смањивање буке при полетању и слетању ваздухоплова у складу са међународним стандардима, допуштени ниво емисије издувних гасова, допуштени ниво емисије буке на аеродромима, начин праћења емисије и оперативна ограничења на појединим тачкама аеродрома, као и мере за смањење емисије издувних гасова и поступак мерења буке на аеродрому.

1.4 Прописи из надлежности Директората

У циљу извршења поверених послова државне управе током 2016. године Директорат је донео следеће подзаконске акте:

- 1) Акт којим директор Директората објављује Одлуку Проширене комисије Евроконтрола број 139 од 9. децембра 2015. године („Службени гласник РС“, број 3/16);
- 2) Акт којим директор Директората објављује Извод из Одлуке Проширене комисије Евроконтрола број 138 од 9. децембра 2015. године („Службени гласник РС“, број 3/16);
- 3) Правилник о потврдама о обучености и сертификатима особља које обавља преглед обезбеђивања и центрима за обуку ваздухопловног особља у области обезбеђивања у ваздухопловству („Службени гласник РС“, број 4/16);
- 4) Правилник о пружању услуга контроле летења и услуга узбуњивања („Службени гласник РС“, број 15/16);
- 5) Правилник о изменама и допунама Правилника о дозволама контролора летења, центрима за обуку и ваздухопловно-медицинским центрима („Службени гласник РС“, број 18/16);
- 6) Наредба о времену отворености аеродрома за одвијање јавног авио-превоза („Службени гласник РС“, број 28/16);
- 7) Листа авио-превозилаца којима је забрањено летење у Европској унији („Службени гласник РС“, број 31/16);
- 8) Правилник о пружању услуга информисања ваздухоплова у лету и употреби израза на српском језику („Службени гласник РС“, број 39/16);
- 9) Правилник о изменама и допунама Правилника о ознакама регистрације и обавезним натписима ваздухоплова („Службени гласник РС“, број 39/16);
- 10) Правилник о изменама и допунама Правилника о пружању услуга трагања за ваздухопловом и спасавања лица („Службени гласник РС“, број 40/16);
- 11) Наредба о одређивању условно забрањене зоне LY R8 Beograd и условима за одвијање летења у условно забрањеној зони LY R8 Beograd („Службени гласник РС“, број 47/16);
- 12) Исправка Наредбе о одређивању условно забрањене зоне LY R8 Beograd и условима за одвијање летења у условно забрањеној зони LY R8 Beograd („Службени гласник РС“, број 48/16);
- 13) Правилник о измени Правилника о аеродромским накнадама („Службени гласник РС“, број 48/16);

14) Правилник о обављању јавног авио-превоза и некомерцијалног летења („Службени гласник РС“, број 55/16);

15) Правилник о утврђивању захтева који се односе на перформансе и интероперабилност надзора за Јединствено европско небо („Службени гласник РС“, број 55/16);

16) Правилник о ваздухопловном информисању („Службени гласник РС“, број 61/16);

17) Наредба о допуни Наредбе о времену отворености аеродрома за одвијање јавног авио-превоза („Службени гласник РС“, број 64/16);

18) Правилник о изменама Правилника о захтевима за примену протокола за пренос порука о лету („Службени гласник РС“, број 67/16);

19) Правилник о допуни Правилника о пружању услуга контроле летења и услуга узбуњивања („Службени гласник РС“, број 70/16);

20) Правилник о пружању ваздухопловних метеоролошких услуга („Службени гласник РС“, број 79/16);

21) Наредба о времену отворености аеродрома за одвијање јавног авио-превоза („Службени гласник РС, број 84/16);

22) Правилник о изменама Правилника о пријављивању догађаја у цивилном ваздухопловству („Службени гласник РС, број 86/16);

23) Листа авио-превозилаца којима је забрањено летење у Европској унији („Службени гласник РС, број 86/16);

24) Програм за контролу квалитета мера обезбеђивања у ваздухопловству (интерно Број: 6/4-01-0030/2016-0001 од 15. новембра 2016);

25) Акт којим директор Директората објављује Извод из Одлуке Проширене комисије Евроконтрола број 145 од 2. децембра 2016. године о утврђивању висине јединице рутне накнаде за период примене који започиње 1. јануара 2017. године објављен у „Службеном гласнику РС, број 108/16;

26) Акт којим директор Директората објављује Одлуку Проширене комисије Евроконтрола број 146 од 2. децембра 2016. године у вези са каматном стопом на закаснелу уплату рутних накнада за период примене који започиње 1. јануара 2017. године објављена у „Службеном гласнику РС, број 108/16.

Припремљено је и Упутство о поступку припреме и доношења ваздухопловних прописа, које представља интерни акт Директората.

У току 2016. године припремљена су два (2) предлога правилника који су, у тренутку израде овог извештаја, у поступку усвајања, и то:

1) Предлог правилника о условима и поступку за издавање сертификата аеродрома;

2) Предлог правилника о дозволама и центрима за обуку ваздухопловно-техничког особља контроле летења.

У периоду израде о овог извештаја у току је рад на изради девет (9) прописа:

1) Предлог правилника о сертификацији и пловидбености ваздухоплова и о одобравању организација за производњу и пројектовање;

2) Предлог правилника о изменама Правилника о беспилотним ваздухопловима;

3) Предлог правилника о аматерској градњи ваздухоплова;

4) Предлог правилника о изменама и допунама Правилника о дозволама и центрима за обуку пилота параглајдера;

5) Предлог правилника о потврдама о обучености ваздухопловно-метеоролошког особља и центрима за обуку;

6) Предлог правилника о континуираној пловидбености ваздухоплова и ваздухопловних производа, делова и уређаја и о одобравању организација и особља који се баве овим пословима;

7) Предлог наредбе о одређивању опасних зона у ваздушном простору Републике Србије;

8) Предлог правилника о ултралаким ваздухопловима;

9) Предлог правилника о условима и поступку за издавање дозволе за коришћење аеродрома.

1.5 Мишљења и други акти

На захтев надлежних државних органа и организација, ваздухопловних субјеката и других странака, као и појединих организационих јединица у Директорату, у току 2016. године припремљена су следећа мишљења (о предлозима прописа и других аката, о примени прописа) или дати прилози за израду појединих аката:

1) мишљење на Нацрт закона о систему плата запослених у јавном сектору;

2) мишљење на Нацрт закона о услугама;

3) мишљење на Нацрт закона о смањењу емисије гасова са ефектом стаклене баште;

4) мишљење на Нацрт правилника о оперативним ограничењима која се односе на буку на аеродрому;

5) мишљење на Информацију о успостављању линије Београд-Приштина, коју је доставила Канцеларија за координацију преговора са Приштином;

6) мишљење на Предлог уредбе о плану хитних мера помоћи жртвама и њиховим породицама у случају несреће у ваздушном саобраћају;

7) мишљење на Нацрт правилника о летењу војних ваздухоплова;

8) мишљење на Нацрт уредбе о привремено резервисаним и привремено издвојеним деловима ваздушног простора и нормама раздвајања ваздухоплова;

9) мишљење о одговору Air Serbia на оптужни предлог хрватског Министарства поморства, транспорта и инфраструктуре, који води прекршајни поступак против нашег авио-превозиоца;

10) учествовано је на низу састанака и сачињена су мишљења у вези са применом општих услова за одобравање стимулација корисницима аеродрома кроз попусте на плаћање аеродромских накнада на АНТ;

11) мишљење на предлог Меморандума о пружању услуга трагања и спасавања и услуга узбуњивања, који треба да потпишу Директорат и SMATSA доо;

12) мишљење на Предлог правилника о пословној тајни Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије;

13) мишљење на предлог Споразума о оперативном поступању у ситуацијама пружања услуга узбуњивања и услуга трагања за ваздухопловом и спасавања лица у цивилном ваздухопловству;

14) мишљење на предлог Упутства за мерење радног учинка запослених у Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије;

15) мишљење на Протокол о сарадњи између Директората и Центра за истраживање несрећа;

16) мишљење на NSA Cooperation Agreement који треба да закључе ваздухопловне власти Републике Хрватске и Директорат;

17) мишљење на Споразум о подели одговорности и сарадњи између Директората и SMATSA доо приликом пружања услуга ваздухопловима у стању нужде;

18) мишљење на Процедуру поступања са државним писмима и обавештавању ICAO;

19) мишљење поводом захтева Air Serbia за тумачење појма „hub“;

- 20) мишљење на Појмовник ваздухопловних термина;
- 21) мишљење о могућности да се Аеродром Батајница одреди за алтернативни аеродром;
- 22) мишљење о Предлогу смерница ЕК за оцену власништва и стварне контроле;
- 23) мишљење о односу Закона о републичким административним таксама и Закона о ваздушном саобраћају;
- 24) мишљење на Уговор о функционисању ЕСQB, који је ЕАСА понудила Директорату;
- 25) мишљење о примени Правилника о пружању услуга земаљског опслуживања на аеродромима;
- 26) мишљење о предлогу сарадње са Саобраћајним и Машинским факултетом Универзитета у Београду са аспекта потреба Сектора за прописе и међународну сарадњу;
- 27) изјава коју Европској комисији треба да доставе Влада, Etihad, Air Serbia и Директорат, поводом спора о стварној контроли над авио-превозиоцем Air Serbia;
- 28) Безбедносне наредбе 01/2016 у вези са обављањем пробних летова (продужење важења Безбедносне наредбе 01/2015);
- 29) Безбедносне наредбе 02/2016-04/2016 у вези са смањењем буке услед полетања са АНТ;
- 30) одговор на Нацрт извештаја Агенције за борбу против корупције у поступку издавања дозвола за чартер летове;
- 31) предлог аката из надлежности Директората, које би требало унети у План рада Владе за 2017. годину;
- 32) учествовано је у изради прилога за Извештај о успостављању система трговине емисијама гасова у авијацији (ЕУ ЕТС) у РС за потребе МГСИ.
- 33) Измене и допуне Националног програма за обезбеђивање у ваздухопловству.
- 34) сачињен је Нацрт меморандума о сарадњи Директората и МУП-а у области обезбеђивања у ваздухопловству.

2. Европске интеграције

У извештајном периоду из области европских интеграција реализоване су следеће активности и то:

- 1) учешће у раду Преговарачке групе за транспорт (ПГ 14) и Преговарачке групе за трансевропске мреже (ПГ 21) и Преговарачке групе за заштиту животне средине (ПГ 27);
- 2) учешће у изради више стручних текстова за потребе ПГ 27, а увези са ЕУ ЕТС и захтевима везаним за преговарачку позицију за Поглавље 27;
- 3) сачињени су прилози Директората за текстуални део Друге ревизије НПАА;
- 4) дато је мишљење на Акциони план Преговарачке групе 1 – Слободно кретање робе;
- 5) урађена је стручна редактура превода Извештаја са скрининга за поглавље 14 и 21;
- 6) припремљени су подаци за израду обрасца о финансијским аспектима НПАА за поглавље 14 и 24;
- 7) дато је мишљење на Одлуку о процесу извештавања, праћења и вредновања спровођења Акционог плана за Преговарачко поглавље 24.
- 8) урађено је ажурирање електронске базе која прати НПАА;
- 9) урађени су прилози Директората за састанак Одбора за спровођење Споразума о стабилизацији и придруживању за тачку дневног реда састанка – 6.7 Спровођење ЕСАА споразума, који је одржан у Бриселу, 12. априла 2016. године;
- 10) урађени су прилози за састанак Пододбора за транспорт, енергетику, заштиту животне средине, климатске промене и регионални развој за тачку дневног реда састанка

– 4.6. Ваздушни транспорт, као и дела који се односи на климатске промене (Брисел, 2-3. марта); координација послова у вези с тачком 3. дневног реда састанка Пододбора – Климатске промене у Директорату и са КЕИ и Министарства пољопривреде и заштите животне средине, као и давање мишљења на дневни ред састанка пододбора;

11) припремљени су предлози Директората за Преговарачку позицију РС за поглавље 14 „Транспортна политика“;

12) извршена је корекција прилога Директората за Преговарачку позицију РС за поглавље 14 „Транспортна политика“, сходно сугестијама КЕИ и Преговарачког тима;

13) сачињени су прилози Директората за Преговарачку позицију за поглавље 21 – „Трансевропске мреже“;

14) сачињени су прилози Директората за Годишњи извештај о напретку Србије за 2016.г;

15) извршени су послови координације стручне редактуре и превођења правних тековина ЕУ;

16) урађени су Прилози за месечну информацију о текућим активностима у процесу приближавања Републике Србије Европској унији за поглавља 14 и 27;

17) учествовано је у јавној дискусији о улози цивилног друштва у креирању и праћењу политика у области животне средине и одрживог развоја са посебним освртом на процесе везане за ПГ 27 у оквиру европских интеграција у организацији Регионалног центра за животну средину за Централну и Источну Европу – РЕЦ;

18) дато је стручно мишљење на „Студију Анализе развоја индикатора напредовања у реализацији ПС документа,“ чију је израду захтевала Преговарачка група за Поглавље 27, а израдила фирма ДВОПЕР;

19) учествовано је у изради одговора на питања Европске комисије/СОЕЛ, у делу надлежности Одсека за климатске промене а везаних за ЕУ ЕТС у складу са Директивом ЕУ бр. 2008/101;

3. Међународна сарадња

3.1 Мултилатерална сарадња

У складу са надлежностима предвиђеним међународним конвенцијама, споразумима о ваздушном саобраћају и Законом, а у циљу активног праћења кретања у области међународног цивилног ваздухопловства и реализације обавеза које проистичу из чланства Републике Србије у међународним ваздухопловним организацијама, током 2016. године припремљени су материјали за састанке и реализовано је учешће представника Директората на истим, као и у раду међународних ваздухопловних организација у којима је Република Србија пуноправни члан или има статус посматрача и њихових радних тела (ИКАО, ЕСАС, Евроконтрол и ЕАСА).

Учешће у раду ИКАО

1) припремљена је Платформа за учешће делегације Републике Србије на 39. заседању Скупштине ИКАО, одржане у Монтреалу, од 27.09. до 7.10.2016.г;

2) припремљен је материјал за учешће делегације Републике Србије на 39. заседању Скупштине ИКАО. У складу са одлуком Владе, у име Републике Србије на предметном заседању учествовали су представници Амбасаде у Отави;

3) урађена је анализа и спроведена процедура у погледу **ИКАО Државних писама**. У току 2016.г. стигло је укупно **96** Државних писама ИКАО. Коефицијент ажурности је био 98% из разлога прекорачења рока за *on-line* попуну табела. Финално годишње стање по примљеним писмима је следеће:

- писма која имају информативни карактер **48**
- писма на које је одговорено или је одговор пропуштен због непротивљења **31**
- писма за које чекамо став ЕАСА (сматрамо их одговоренима) **5**

- писма која се налазе у раду (са роковима у 2017.г.) **10**
- писма на која није одговорено (пропуштен рок) **2**

Писма на која није одговорено су:

- SL 40/2016 – Статистички подаци
- SL 46/2016 – Упитник о превозу опасног терета - Анекс 18.

4) усаглашена је база разлика за ICAO Анекс 8.

5) извршени су радови на СМА систему ICAO, измена статуса Републике Србије (USOAP) је у току.

6) одржан је телеконференцијски састанак ICAO EURSAR/TF, у марту 2016.г.

7) учествовано је на Другом састанку ICAO EURSAR/TF, у Ларнаки на Кипру.

8) учествовано је на 58. састанку ICAO EANPG (*European Air Navigation Planning Group*), у Паризу, у Француској.

9) учествовано је на редовној седници регионалне групе међународне организације цивилног ваздухопловства у области обезбеђивања у ваздухопловству (*ICAO EUR/NAT AVSEC Group*).

Учешће у раду ЕСАС-а

1) припремљен је материјал и учествовано је на 146. састанку генералних директора цивилног ваздухопловства држава чланица ЕСАС, који је одржан 18.05.2016.г. у Паризу и сачињен извештај са састанка;

2) припремљен је материјал и излагање директорке Директората и учествовано је на 35. Пленарном заседању ЕСАС-а (Специјално), који је одржан 18.05.2016. г. у Паризу и сачињен извештај са заседања;

3) припремљен је материјал и излагање директорке Директората за 65. Специјални састанак генералних директора ЕСАС, који је одржан од 31.08. до 3.09.2016.г. у Братислави и сачињен је извештај са састанка;

4) припремљен је материјал и обраћање директорке Директората и учествовано је на 147. састанку генералних директора ЕСАС, одржаном 7.12.2016.г, сачињен је извештај са састанка.

5) Учествовано је на редовном састанку *ЕСАС Aviation Security Forum*-а.

Учешће у раду Евроконтрола

1) припремљен је материјал и учествовано је у раду 7. састанка Студијске радне групе заменика чланова Сталне комисије Евроконтрола који је одржан 14. и 15.03.2016.г;

2) припремљен је материјал за 40. састанак Координационог комитета Привременог савета Евроконтрола и 42. састанак Председничког бироа Привременог савета Евроконтрола, који су одржани 25.05.2016.г;

3) припремљен је материјал за 45. састанак Привременог савета Евроконтрол, одржан 23.06.2016.г;

4) припремљен је материјал за 41. састанак Координационог комитета Привременог савета Евроконтрола и 43. састанак Председничког бироа Привременог Савета, који су одржани 20.10.2016.г;

5) припремљен је материјал и излагање директорке на 46. састанку Привременог савета и Сталне Комисије Евроконтрол, одржаном 30.11. и 1.12.2016.г.

6) потписан је споразум са Евроконтролом о помоћи кроз програм „*Support to States*“.

7) реализована је раније договорена сарадња са Евроконтрола кроз „*secondment*“ запослених из Директората у домену ATM/ANS;

8) активно се учествовало у Евроконтрол LSSIP 2016 (*Local Single Sky ImPlementation*);

9) активности у вези са рутним накнадама и обрачуном висине јединице рутне накнаде заједничке зоне наплате Србија/Црна Гора/KFOR:

- усвојен је Протокол о инструкцијама за расподелу рутних накнада за 2016.г. између свих учесника зоне;
- учествовано је на јунском и новембарском састанку Проширеног одбора Евроконтрола за рутне накнаде и састанку РГ Евроконтрола за рутне накнаде у Бриселу;
- учествовано је на координационом мајском и октобарском састанку свих учесника заједничке зоне наплате рутних накнада (ДЦВ, АЦВ ЦГ, SMATSA доо и HungaroControl);
- учествовано је на састанку са представницима Амбасаде САД на тему примене изузећа од плаћања рутних накнада за војне летове САД; координација изузећа са Евроконтролом;
- урађен је обрачун стварних рутних трошкова Директората за 2015.г. и пројекција рутних трошкова ДЦВ за период 2017-2021.г.;
- извршена је координација размене и обједињавање стварних и планских података зоне (реализација 2015.г. и пројекција за период 2017-2021.г.), процеса верификације и достава података зоне наплате Евроконтролу на даље поступање, на основу чега је усвојена висина јединица рутне накнаде за 2017.г. у износу од 34,39 евра;
- сачињен је Протокол о инструкцијама за расподелу рутних накнада за 2017.г. између свих учесника зоне – завршен је процес верификације података, Протокол је у процедури потписивања од стране свих учесника;

10) Састанци Тима за праћење Пројекта примене мерења учинка Јединственог европског неба / Тима за праћење трошковних индикатора – састанак представника ДЦВ, АЦВ ЦГ и SMATSA у Београду и радионици Бриселу са представницима Евроконтрола и Јединице за разматрање учинка, сачињен је Иницијални План учинка Србије и Црне Горе и учешће у његовој презентацији представницима SMATSA, МО, Air Serbia и Аеродрома Београд

Сарадња са ЕК у вези са ЕСАА Споразумом

Настављена је сарадња са Европском Комисијом, првенствено са Генералним директором за мобилност и транспорт, као и са Делегацијом ЕУ у Србији у циљу праћења примене ЕСАА споразума и **окончања спора који је ЕК покренула против Републике Србије у вези са питањем стварне контроле** над авио-превозиоцем Air Serbia. Остварено је учешће у припреми и прослеђивању докумената представницима Европске комисије по питању стварне контроле над авио-превозиоцем Air Serbia. Након вишегодишњих консултација, дописом од 8.07.2016.г, Европска комисија је потврдила да Република Србија поступа у складу са важећим правилима о стварној контроли, чиме је спор окончан на задовољство обе стране.

Такође је реализовано и следеће:

- 1) припремљени су материјали и остварено је учешће на састанку са Хенријем Хололејем, генералним директором Генералног директората за мобилност и саобраћај Европске комисије;
- 2) извршена је припрема и остварено је учешће на 9. састанку Заједничког комитета за примену ЕСАА споразума, одржаном у Приштини 27.01.2016.г;
- 3) започете су активности на реализацији посете одиторског тима ЕК ради процене испуњености услова за прелазак у II транзициони период у примени ЕСАА споразума.

С а р а д њ а с а Е А S А

1) Реализовано је учешће у тиму ЕАSА у вези са стандардизацијом појединих земаља учесница у програму SAFA, један састанак представника OPS, као и један радни састанак SAFA координатора.

- 2) Узето је учешће у раду Управног одбора ЕАSА.

3) Узето је учешће у многим ТЕВ групама - Одржавање стандарда из тематских области у складу са међународним и ЕУ прописима; побољшање квалитета.

4) EASA стандардизациони састанци (FCL, FSTD) и радионице - праћење и одржавање стандарда из наведених области у складу са међународним и ЕУ прописима и усклађивање измена и допуна ЕУ регулативе из области лиценцирања и обуке летачког особља на уређајима за симулирање летења (FSTD).

5) Реализована је сарадња са представницима ваздухопловних власти других држава чланица EASA-е и земаља у региону у погледу обука и лиценцирања ваздухопловног особља-Међусобно признавање дозвола и овлашћења. Размена искустава/примена најбоље праксе. Извршена посета (ОЈТ) 2 представника *OBO Austrocontrolu*.

3.2 Билатерална сарадња и билатерални споразуми о ваздушном саобраћају

У извештајном периоду Директорат је упутио следећа акта на поступак разматрања Влади Републике Србије и то:

1) **Извештаје (9)** са преговора у циљу закључивања споразума о ваздушном саобраћају током ICAN/2015 конференције, које је закључцима прихватила Влада РС: Пакистан и Танзанија (закључци усвојени 8.01.2016.г.); Доминиканска Република (закључак усвојен 14.01.2016.г.); Кенија (закључак усвојен 23.01.2016.г.); Јужна Африка (закључак усвојен 11.02.2016.г.); Вијетнам, Хонг Конг и Бразил (закључци усвојени 25.02.2016.г.); Израел (закључак усвојен 15.04.2016.г.); и Либан (закључак усвојен 13.09.2016.г.);

2) **Предлог основе** за вођење преговора и закључивање споразума са **Исламском Републиком Иран** (закључак усвојен 23.01.2016.г.);

3) Ревизија текстова парафираног споразума и израда измене и допуне Извештаја са преговора у циљу закључивања Споразума о ваздушном саобраћају са **Канадом**;

4) **Предлог Закона** о потврђивању Споразума о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе **Народне Републике Кореје**;

5) **Предлог Закона** о потврђивању Споразума о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе **Републике Турске**;

6) Спровођење процедуре за потписивање Споразума 83 *bis* са Сан Марином.

Потписани споразуми и меморандуми

1) **Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Републике Кореје**, потписан је 24.02.2016.г. у Београду. Потписивању је претходило доношење закључка Владе којим се потпредседници Владе и министарки грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре даје овлашћење (6.02.2016.г.);

2) **Споразум о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Специјалне административне регије Хонг Конг Народне Републике Кине**, потписан је 4. октобра 2016. године у Београду. Потписивању је претходило доношење закључка Владе којим се потпредседници Владе и министарки грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре даје овлашћење (29.09.2016.г.);

3) **Меморандум о разумевању између ваздухопловних власти Републике Казахстана и ваздухопловних власти Републике Србије**, Астана, 15.11.2016.г.

У складу са раније усвојеним Основама за вођење преговора и закључивање споразума о ваздушном саобраћају, вођена је комуникација у циљу усаглашавања текстова, било непосредно или дипломатским путем, са надлежним органима **(10)** држава о то: Ираном, Кубом, Канадом, Индонезијом, Малезијом, Аргентином, Чилеом, Казахстаном, Украјином и Мексиком.

Одржани преговори у 2016. години

1) преговори у циљу закључивања Споразума о ваздушном саобраћају са Либаном, 30. и 31.05.2016.г, Бејрут;

2) преговори у циљу закључивања Споразума о ваздушном саобраћају са Индијом, 26 и 27.10.2016.г, Делхи.

Претходно наведене активности у области билатералне сарадње током 2016.г. резултирале су усаглашавањем и парафирањем предметних споразума, потписани су пратећи меморандуми о разумевању, те су Влади упућени извештаји са преговора ради разматрања и усвајања.

3.3 Остале активности

1) Између Директората и ИТМСС у Барију је потписан споразум о сарадњи у области директне размене података од интереса за система САР, први те врсте у Европи;

2) у складу са утврђеном неусклађеношћу у области прекограничне сарадње у области САР послата су четири предлога за потписивање прекограничних САР споразума ка суседним земљама (Румунија, Македонија, БиХ, Црна Гора);

3) остварено је учешће на Годишњем састанку Централне зоне пружања информација путем COSPAS/SARSAT сателитског програма за земље чланице С/С програма, – Фарехам, Енглеска;

4) остварено је учешће на 57. Састанку Савета COSPAS/SARSAT програма, одржаном у децембру у Паризу, у Француској;

5) остварено је учешће на Регионалном састанку у области цивилног ваздухопловства, уз учешће генералних директора ваздухопловних власти Црне Горе, Македоније, Бугарске, Србије и БиХ који је одржан 25.02.2016.г. у Бања Луци, БиХ;

6) припрема материјала и учешће на састанку са Патриком Кијом, извршним директором EASA, Републици Србији, 23. и 24.11.2016.г;

7) припремљен је материјал и реализовано је учешће на Конференцији на високом нивоу на тему „Дронови као полуга за послове и нове пословне могућности“ која је одржана у Варшави – Пољска која је одржана 23. и 24.11.2016.г;

8) учествовање у изради стручног мишљења везаног за нацрт текста Резолуције која се односи на шему ГМБМ, а у вези са писмом број 0328/ ЕСАС-а;

9) дато је мишљење на документа која се односе на пројекат стратешког развоја АНТ, а који је израдио *Orrick Herrington & Sutcliffe (Europe) LLP* (наведено мишљење, као и информација о институту преноса сертификата аеродрома достављени су Јединици за имплементацију стратешких пројеката при Кабинету председника Владе);

10) реализовано је учешће у низу активности и састанака са страним консултантима по питању сагледавања регулаторног оквира везаног за пројекат анализе модела стратешког развоја АНТ;

11) остварено је учешће у припреми Споразума са Евроконтролом ради реализације Пројекта „*Support to State*“ и спровођење процедуре у циљу потписивања Споразума;

12) учешће директорке Директората на састанку са Виолетом Булц, европским комесаром за транспорт, приликом њене посете Београду 6.09.2016.г;

13) остварено је учешће на састанку с представницима FAA у Београду, 22.09.2016.г;

14) остварено је учешће на Ваздухопловном самиту Југоисточне Европе, одржаном 13. и 14.12.2016.г. у Београду;

15) остварено је учешће на радним састанцима са међународним експертима из области ваздухопловства у домену заштите од емисије гасова и успостављања система мониторинга емисије гасова, урађена је анализа докумената у вези са учешћем у Радној групи „Твининг Пројекта 2“, у циљу доношења закона о смањењу емисије гасова у

складу са важећим прописима ЕУ, са посебним акцентом на позицију и циљеве ДЦВ-а у наведеној области;

16) сачињен је материјал и остварено је учешће у раду радне групе Канцеларије за координацију преговора са Приштином на припреми преговора о отварању доњег слоја ваздушног простора изнад КИМ и припремљени су ставови делегације на 21. састанку БАНМ;

17) сачињен је ревидирани Акциони план за заштиту од емисије гасова у складу са препоруком ЕСАС-а – рад у току;

18) перманентна сарадња са експертима из “ *European Federation of Clean Air and Environmental Protection Associations (EFCA)*” по питању иновација и нових тенденција везаних за редукацију емисија ГХГ гасова и CO₂ емисија.

19) остварено је учешће на обуци за успостављање система МРВ-а ЕУ ЕТС у организацији ЕНВАП 2 пројекта;

20) остварено је учешће на уводном семинару „Даља имплементација стратегије за апроксимацију у области животне средине ЕАС 2“.

21) извршена је координација у вези ИРА и ТАИЕХ пројекта – Одржавање стандарда у складу са међународним и ЕУ прописима; побољшање квалитета рада.

22) остварена је билатерална сарадња са ваздухопловним властима других држава у вези са спровођењем периодичне провере медицинског центра и овлашћених лекара у Сарајеву;

23) реализована је сарадња са представницима ваздухопловних власти других држава (Црне Горе, Македоније, БиХ) у погледу обука овлашћених лекара и медицинског лиценцирања ваздухопловног особља, а у складу са Меморандумом о разумевању и сарадњи: Припрема основног курса из ваздухопловне медицине у сарадњи са ваздухопловним властима Македоније (мај 2016), као и припрема напредног курса из ваздухопловне медицине у сарадњи са ваздухопловним властима Македоније (јун 2016).

24) реализована је сарадња са *Pildolabs* у оквиру *Cabilavi* пројекта (израда RNAV поступака за аеродром „Константин Велики” Ниш);

25) реализована је сарадња са Агенцијом за цивилно ваздухопловство Републике Македоније кроз учешће представника Директората у инспекцији MNAV у домену ваздухопловне картографије;

26) остварено је учешће у Пројекту примене мерења учинка Јединственог европског неба (*Performance Scheme*); израђен документ, послато писмо ЕК, чека се одговор како би се одлучило о наставку рада.

27) организована је радионица *Aviation Crisis Management* и остварено је активно учешће у истој;

28) остварено је учешће и на другим састанцима са представницима амбасада, авио-превозилаца, министарстава и других тела, као и међународних ваздухопловних организација.

3.4 Регионална сарадња

1) У организацији Директората и ЕАСА организована је међународна Регионална конференција о трагању и спасавању лица 9-10.02.2016.г, са учесницима 14 земаља из ширег и ужег окружења, као и са представницима и експертима међународних организација цивилног ваздухопловства (ICAO, ЕСАС, Евроконтрол, COSPAS-SARSAT), а потом и три састанка који су резултирали потписивањем Меморандума о разумевању од стране представника надлежних органа за САР из региона и формирањем Регионалног саветодавног комитета за трагање и спасавање у цивилном ваздухопловству. Први састанак Регионалног саветодавног комитета за трагање и спасавање у цивилном ваздухопловству одржан у Београду, 3.11.2016.г. и Директорату је исказана почаст као првом председавајућем овим комитетом до краја 2017.г.

2) Реализована је сарадња са ваздухопловним властима земаља ЕСАА и земљама ЕАСА у окружењу (Црне Горе, БиХ, Македоније и Словеније, Сан Марина, Хрватске, Мађарске...) у области пловидбености.

3) Реализована је сарадња са АЦВ ЦГ у складу са Меморандумом о разумевању у области пружања услуга у ваздушној пловидби.

4) Реализована је сарадња са представницима ваздухопловних власти Црне Горе, БХДЦА у погледу обука и лиценцирања контролора летења – остварено је учешће на састанку координационог тима са АЦВ ЦГ. Размењене су информације о школовању контрола летења из БиХ у Центру за обуку ваздухопловног особља SMATSA доо.

5) Размењене су информације са ваздухопловним властима других земаља по питању признавања обука стечених у организацијама за обуку који су одобрени од ваздухопловне власти тих земаља – дописи Евроконтролу у вези признавања обуке за процењивача пет инструктора контроле летења из SMATSA доо.

4. Заштита права путника

Сходно обавезама произашлим из међународних уговора, европске регулативе и Закона о облигационим и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају, спроводи се заштита права путника у случајевима ускраћеног укрцавања, смештаја у нижу класу, отказивања и кашњења летова. Законске одредбе које регулишу права путника на помоћ и накнаду у случају отказаног лета, кашњења лета и ускраћивања укрцавања, односно које се тичу одговорности авио-превозиоца за транспорт њиховог пртљага, у потпуности су усклађене са Уредбом (ЕЗ) бр. 261/2004 Европског парламента и Савета од 11. фебруара 2004. године о заједничким правилима у погледу накнаде штете и помоћи путницима у случају ускраћивања укрцавања или отказивања летова или великог кашњења летова и о укидању Уредбе (ЕЕЗ) бр. 295/91, Уредбом (ЕЗ) бр. 2027/97 Европског парламента и Савета од 9. октобра 1997. године о одговорности авио-превозилаца у ваздушном превозу према путницима и њиховом пртљагу, Уредбом (ЕЗ) бр. 1107/2006 Европског парламента и Савета од 5. јула 2006. године о правима лица са инвалидитетом и лица са смањеном покретљивошћу, као и одредбама Конвенције о обједињавању извесних правила за међународни превоз ваздушним путем од 28. маја 1999. године (Монтреалска конвенција).

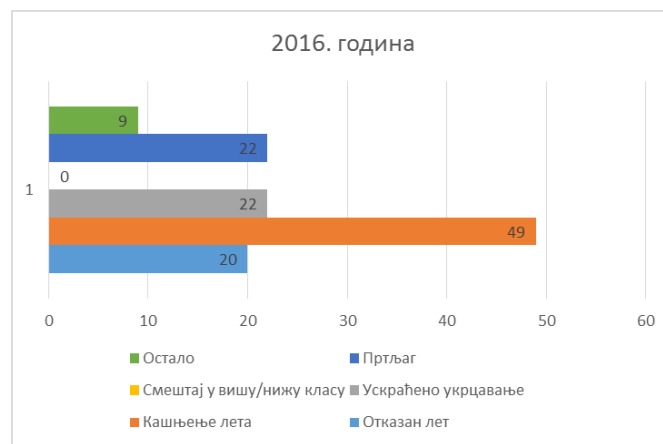
С тим у вези, надлежна ОЈ ДЦВ која се бави заштитом права путника радила је на: давању стручних правних мишљења из области заштите права путника и то писаним путем или пријемом и подуком странака које одлуче да дођу у Директорат; праћењу и примени прописа из домена заштите права путника; обради захтева, спровођењу процедура, разматрању документације у вези са рекламацијама о повреди права путника као и лица са инвалидитетом и смањеном покретљивошћу, са повременом потребом за превођењем текстова приспелих рекламација са енглеског на српски језик; припреми обавештења путницима о утврђеним чињеницама по поднетим пријавама и по потреби, кореспонденција са авио-превозиоцима у циљу информисања о поднетим и обрађеним рекламацијама; вођењу базе података о броју поднетих и решених рекламација о повреди права путника; припреми обавештења о овлашћењима Директората о поштовању права гарантованих путницима и лицима са инвалидитетом Европској комисији, односно изради Годишњег извештаја Европској комисији; изради и вођење табела усклађености домаће регулативе са ЕУ прописима.

У току 2016. године обрађено је и одговорено на **124 рекламације** упућених против домаћих и страних авио-превозилаца. Од тога, 91 рекламација се односи на кршење одредаба Закона о облигационим и основама својинско-правних односа у делу у којем је преузета Уредба бр. 261/2006, што је више од 70% од укупног броја обрађених рекламација.

Категорија	2016.	%
Отказан лет	20	16
Кашњење лета	49	39
Ускраћено укрцавање	22	18
Смештај у вишу/нижу класу	/	/
Пртљаг	22	18
Остало	11	9
Укупно	124	100

Табела 1: Укупан број рекламација по категоријама

Током 2016. године обрађено је 20 рекламација које се тичу отказивања летова, 22 рекламације у категорији ускраћено укрцавање и 22 рекламације у категорији пртљага. Од тога, 49 рекламација се односи на кашњење летова, што је скоро 40% у односу на укупан број (Графикон 1).



Графикон 1: Рекламације путника по категоријама за 2016. годину

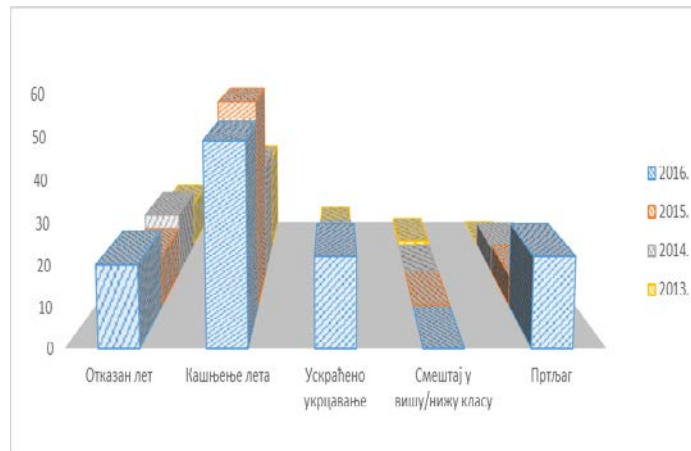
Такође, примљене су и обрађене укупно 22 рекламације које се односе на кршење одредаба Закона у делу у којем је преузета Уредба бр. 2027/97 која прописује одговорност авио превозиоца за транспорт путника и њихов пртљаг што чини скоро 20% од укупног броја примљених и обрађених рекламација за 2016. годину. Тако да је број рекламација које се тичу претходно поменуте категорије у односу на претходне две године у знатном порасту (Табела 2).

У категорији „Остало“ је обрађено 11 рекламација што чини скоро 10% од укупног броја рекламација. Иста категорија представља рекламације које се тичу заштите права лица са инвалидитетом као и лица са смањеном покретљивошћу у авио-превозу, као и упита у вези са правима путника, надокнади трошкова, ценама авио карата као и информацијама о начину и процедури подношења рекламација како авио превозиоцу тако и Директорату. Укупан број рекламација у категорији „Остало“ за 2016. годину је скоро непромењен у односу на претходне године.

Категорија	2016.	%	2015.	%	2014.	%	2013.	%
Отказан лет	20	16	13	15	17	22	13	23
Кашњење лета	49	39	54	62	31	40	27	48
Ускраћено укрцавање	22	18	12	14	8	11	5	9
Смештај у вишу/нижу класу	/	/	/	/	/	/	1	2
Пртљаг	22	18	8	9	7	9	/	/
Остало	11	9	/	/	13	17	10	18
Укупно	124	100	87	100	77	100	56	100

Табела 2: Упоредни приказ рекламација путника по категоријама

Број примљених и обрађених рекламација у 2016. години у односу на претходне године је у порасту, нарочито у категоријама које се тичу отказивања летова, ускраћеног укрцавања и пртљага, што се може видети из Графикана 2.



Графикон 2: Рекламације путника по годинама

Разлоге овог раста свакако треба посматрати кроз чињеницу да се формирањем националне авио-компаније (Air Serbia) знатно увећала флота ваздухоплова па самим тим и број комерцијалних летова, са једне стране, а са друге стране повећано је присуство страних авио-превозника на тржишту Републике Србије. Група за заштиту права путника је у 2016. години примила и обрадила 49 рекламација које се тичу кашњења летова, а у 2015. години тај број је износио 54 рекламације. Такође, у 2016. години обрађено је 20 рекламација у категорији отказан лет, што представља благи пораст у односу на претходну годину.

Са друге стране, у 2016. години није било рекламација путника које се тичу смештаја у вишу/нижу класу, што је исти случај као и у претходне две године. Такође, обрађене су 2 рекламације које се односе на кршење одредаба Закона у делу у којем је преузета Уредба бр. 1107/2006 која прописује заштиту права лица са инвалидитетом као и лица са смањеном покретљивошћу у авио-превозу.

Примена Закона о облигационим и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају, у делу који се односи на превоз путника и пртљага, омогућава да све категорије путника, али и авио-превозиоци и оператери аеродрома јасније сагледају своја права и обавезе, као и да их лакше остваре, односно изврше. Одређивањем Директората за Национално тело које се стара о примени одредаба тог закона које се односе на поштовање права гарантованих путницима и заштиту права лица са инвалидитетом и смањеном покретљивошћу, успостављен је систем у складу са европским стандардима, што свакако доприноси побољшању квалитета пружених услуга и унапређењу информисања о заштити права путника.

5. Међународне провере

У току 2016. године реализовано је следеће у вези са стандардизационим посетама међународних ваздухопловних организација:

5.1 Редовна провера од EASA MOAP Team

EASA је у стандардизационом надзору над Националним ваздухопловним властима изашла из модела редовних провера од 24 месеца, тако да се оне раде по процени („*risk assessment method*“) тј. по потреби, па су планиране посете (провере) у мају и октобру 2016.г. (EASA standardisation, MOAP accreditation) одложене, а сходно

корективном плану (CAP EASA), сви налази са претходних провера су на време отклоњени.

5.2 Редовна провера EASA Standardisation Assessment work Agreement

Редовна провера ЈАТ Технике коју Директорат врши за EASA 145 је у току. У тиму који је проверавао ЈАТ Технику, налазио се члан из Шпаније, као део редовне провере и акредитације Директората.

5.3 EASA одит за област FCL из 2015.г. – затварање налаза у 2016.г.

Европска агенције за ваздухопловну безбедност (EASA) спровела је у периоду 13-17.07.2015. године стандардизациону посету са циљем да провери ниво усаглашености са међународним и ЕУ стандардима из области лиценцирања ваздухопловног особља. Према прелиминарном и финалном извештају EASA тима установљен је само један налаз категорије „С“ који је Директорат успешно затворио у 2016. години.

Такође, у текућој години наставило се са развијањем система усаглашености и применом SMS у центрима за обуку .

5.4 EASA одит у области ваздушне пловидбе (ATM/ANS), обуке и лиценцирања

У периоду од 17. до 21. октобра 2016. године EASA је спровела стандардизациону инспекцију у области ваздушне пловидбе (ATM/ANS). Том приликом утврђен је висок ниво усаглашености са SES регулативом и подигнуто 12 мањих налаза. Такође, EASA је на основу споразума са ICAO извршила преглед отворених налаза које је ICAO подигао током провере Републике Србије 2009. године у области ваздушне пловидбе. Од 25 отворених налаза ICAO је на основу EASA провере и прикупљених доказа током провере затворио 23 налаза, док су 2 налаза за ANS остала отворена.

Спроведена је периодична провера кроз анализу документације организација за обуку SMATSA доо (*desktop analysis*) у циљу утврђивања потребе проширења налаза који су утврђени током провере Директората од EASA тима за стандардизацију у области обуке и лиценцирања КЛ. Израда Извештаја за SMATSA доо о периодичној провери кроз анализу документације организација за обуку SMATSA доо:

- израда акта уз Извештај за SMATSA доо;
- Попуњавање EASA образаца за UNC налазе у вези са налазима Директората, класификованих као „D“ и „С“ налази;
- Израда Регистра корективних мера у вези са налазима утврђених од стране EASA тима за стандардизацију и на основу анализе документације организација за обуку SMATSA доо.

EASA је на основу Споразума са ICAO, у склопу стандардизационе инспекције у области ANS прикупила и информације о статусу налаза из ICAO одита у области CAP из 2009. године. На основу прикупљених доказа о спровођењу корективних мера, од 13 налаза у области CAP из 2009. године остала су отворена 2 налаза у вези са: одговарајућом применом програма обуке за CAP инспекторе и постојање Споразума о прекограничној сарадњи у области трагања и спасавања између РС и суседних држава.

5.5 ECAC национални одит у вези са пројектом „One Stop Security“ 21-30.11.2016.г.

Током 2015. године област обезбеђивања је била предмет провере од стране ECAC у два наврата (у априлу и новембру) и по добијању коначног извештаја у 2015.г. неопходно је било припремити корективни план за отклањање налаза и припремити се за одит у вези са пројектом *One stop Security* у 2016.г који се спроведен у периоду 21-30. новембра. У међувремену, урађени су пресеци извршених корективних мера за отклањање налаза утврђених током ECAC провере Аеродрома „Никола Тесла“ и налаза

утврђених током ЕСАС провере на националном нивоу у 2015.г. Урађен је план корективних мера у вези отклањања неправилности утврђених током ЕСАС провере АНТ у новембру 2015.г. Попуњени упитници у вези са ЕСАС *Follow Up Audit* Аеродрома „Никола Тесла“ 2016.г. и ЕСАС *Follow Up Audit* на националном нивоу 2016.г. У периоду септембар-новембар 2016.г. извршене су припремне активности и узето је учешће у ЕСАС *Follow Up Audit* на АНТ. Такође, спроведене су припремне активности и узето учешће на ЕСАС *Follow Up Audit* 2016.г. на националном нивоу (октобар/ новембар.). Урађена анализа Извештаја са ЕСАС *Follow Up* Националног одита и сачињен корективни план (*One Stop Security Project*).

5.6 *TSA одит - провера стандарда обезбеђивања у ваздухопловству због отварања саобраћаја ка САД 1-5.02.2016.г.*

Спроведене су припремне активности за *TSA* проверу на АНТ, одржани састанци са представницима АНТ и Дирекцијом полиције. *TSA* провера на АНТ извршена у периоду 01-05.02.2016.г. Урађена анализа коначног извештаја са *TSA* инспекције и рад на реализацији корективних мера.

Експерти *TSA* посетили *Air Serbia* у вези са предстојећом инспекцијом мера обезбеђивања планираном за 23.06.2016.г. Учешће преставника Директората у *TSA* инспекцији на АНТ спроведеној у периоду 22-23.06.2016.г.

6. Инспекцијски надзор

Директорат врши инспекцијски надзор над пружаоцем услуга у ваздушној пловидби, авио-превозиоцем, власником или корисником ваздухоплова, оператером аеродрома, летишта или терена, инвеститором аеродрома, ваздухопловно-техничком организацијом, ваздухопловним особљем, као и над другим привредним друштвима, другим правним лицима, предузетницима и физичким лицима која обављају делатности или пружају услуге у ваздухопловству.

6.1 *Инспекцијски надзор у области саобраћајне делатности*

У погледу вршења **инспекцијског надзора јавног авио превоза** за пет оператера (*Air Serbia-AS* (29), *Prince Aviation-PA* (5), *Air Pink-AP* (6), *Eagle Express-EE* (5), *Infinity Aviation-IA* (6)) реализовано је укупно 51 инспекција и то:

- организација, инфраструктура и приручници (5) и то: AS (1), PA (1), AP (1), EE (1), IA (1).
- за спровођење обука летачког особља реализовано је (5) инспекција: AS (3), PA (0), AP (0), EE (0), IA (2).
- спровођење обука кабинског особља: није било реализованих инспекција.
- записи о извршеним обукама летачког особља реализоване су (4) инспекције и то: AS (1), PA (0), AP (1), EE (1), IA (1).
- записи о извршеним обукама кабинског особља реализована је (1) инспекција: AS (1), PA (0), AP (0), EE (0), IA (0).
- припрема лета и оперативна контрола реализоване су (4) инспекције: AS (3), PA (0), AP (0), EE (1), IA (0).
- инспекције транспорта опасног терета реализована је (1) инспекција и то AS (1).
- поступци летачке посуде током лета –реализовано је (5) инспекција: AS (3), PA (1), AP (1), EE (0), IA (0).
- поступци кабинске посуде током лета- реализовано је 5 инспекција: AS (5).
- преглед ваздухоплова на платформи (10): AS (7), PA (1), AP (2), EE (0), IA (0).
- записи о извршеним летовима (документација са обављених летова) (5) – AS (2), PA (1), AP (0), EE (1), IA(1).
- циљане ванредне инспекције (6) – AS (2), PA (1), AP (1), EE (1), IA (1).

У погледу вршења **инспекцијског надзора – посебне делатности у ваздушном саобраћају** за (10) оператора¹, реализовано је (15) инспекција и то:

- организација, инфраструктура и приручници реализовано је (9) инспекција.
- припрема и извршење лета реализовано је (6) инспекција.

По питању **некомерцијалног летења сложеним моторним ваздухопловима** није било планираног ни реализованог инспекцијског надзора над операторима Авио службе Владе и *MPC Holding* у вези са организацијом, инфраструктуром и приручницима и прегледом на платформи.

Код **некомерцијалног летења ваздухопловима који нису сложени моторни**, а у вези са прегледом на платформи спроведено је (14) инспекција у које су укључени и надзори над ваздухопловним манифестацијама.

Над (34) страна оператора реализована је (121) SAFA инспекција од стране инспектора више ОЈ ДЦВ, како је дато у следећој табели:

Назив оператора	Број	Назив оператора	Број
Adria Airways	2	Qeshm Air	1
Aegan Airlines SA	3	Raf-Avia	4
Aeroflot –Russia Int	16	Royal Star sp.z.o.o.	1
Alitalia –Societa Aerea	7	Rubystar	1
Austrian Airlines AG	3	Ryanair	1
Deutsche Lufthansa A.G	7	Silk Way Airlines	1
Di Air	1	Smartwings	1
Easy Jet Switzerland SA	2	Swift Air Hellas S.A	5
Etihad Airways	3	Swiss International Air	6
Fly Dubai	2	Tarom, Romanian Air	3
Grand Cru Airlines	1	Tunis Air	3
I.J.M International Jet	1	Turkish Airlines –Turk Hava	3
IHY Izmir Havayollari A.S	1	Ural Airlines	1
LOT-Polskie Linie Lotnicze	5	Wizz Air Hungary LTD	10
Lufthansa Cityline	3	Pegasus Hava Tasimaciligi	6
Montenegro Airlines	8	Private Flight	4
Norwegian Air Shuttle AS	4	Qatar Airways Company	1

Табела 3: Број SAFA инспекција

6.2 Инспекцијски надзор у области пловидбености

У Одељењу пловидбености се за надзор ваздухопловних субјеката примењује објављена и примењена међународна регулатива (EASA/ICAO), која појам надзора дефинише као континуални, а који се састоји од различитих врста провера (редовне, ванредне, зоналне итд), као дела система проактивног праћења усклађености са захтевима регулативе и њене примене у пракси. Стога се инспекција, сходно одредбама ЗИН, може компатибилно спровести само као ванредна по догађају или као превентивна на основу анализе ризика у вези са ваздухопловним субјектима.

У 2016. години реализовано је (14) ванредних инспекција на основу пријаве догађаја.

6.3 Инспекцијски надзор ваздухопловног особља

Током 2016. године извршено је (110) инспекцијских надзора и то надзор над:

- радом овлашћених испитивача (22)

¹ Југосервис (1+0), МУП РС (1+1), СТС Авијација (1+0), Војвођанска привредна авијација (1+0), Balkan helicopters (1+1), Aerosystem (1+1), SMATSA доо (1+1), ЈАТ привредна авијација (1+1), CN Aeroservice (1+1), Ikar Service (0+0).

- спровођењем теоријске обуке (8)
- спровођењем практичне обуке (5)
- летачким активностима (10)
- SAFA инспекције (53)²
- Остале инспекције (8)

6.4 Инспекцијски надзор у области ваздухопловне медицине

Група за ваздухопловну медицину спроводи континуирани надзор над радом (7) овлашћених лекара (АМЕs) и (2) ваздухопловно медицинска центра (АеМСs), на дневној бази електронским путем коришћењем COMPIC software, по принципу *on line in real time*.

Над овлашћеним центром RS/АеМС 001 Ваздухопловно медицински Институт ВМИ-ВМА, 17.11.2016.г. спроведен је ванредни инспекцијски надзор у циљу провере именована овлашћеног лекара као шефа (*Head of AeMC*). Наложена је мера именована *Head of AeMC* у датом року од 6 месеци.

6.5 Инспекцијски надзор у области заштите права путника

У 2016. години је завршен рад на успостављању система вршења инспекцијског надзора над применом одредаба закона које се односе на заштиту права путника. У извештајном периоду, Директорат је преко ваздухопловних инспектора, а у склопу својих редовних активности и прописаних овлашћења, извршио (3) инспекцијска надзора над оператерима аеродрома и оператерима ваздухоплова у погледу примене закона и релевантних међународних прописа који се односе на поштовање права гарантованих путницима и лицима са инвалидитетом и смањеном покретљивошћу.

6.6 Инспекцијски надзор у области управљања ваздушним саобраћајем (АТМ)

У току 2016. године реализовано је (20) инспекција над SMATSA доо и РХМЗ-ом. Број инспекција спроведених по пријави догађаја је (9).

Оперативна обавештења/безбедносне наредбе:

- Оперативних обавештења (1) – издато је једно оперативно обавештење због великог броја жалби грађана на буку коју стварају ваздухоплови у полетању са АНТ – Ваздушни саобраћај и бука ваздухоплова у полетању и слетању са АНТ.
- Безбедносних наредби (4) – издате су 4 безбедносне наредбе.

Број надзираних субјеката, као и број отворених налаза из инспекцијског надзора је (2): SMATSA доо и РХМЗ, нема отворених налаза.

Број инспекција после којих су надзираним субјектима наложене одговарајуће мере је (1), наложена мера је спроведена.

Број инспекција после којих је донето Решење и изречена мера којом се, до отклањања незаконитости, надзираном субјекту забрањује обављање делатности или вршење активности или заплењује документација, роба и други предмети који су надзираном субјекту послужили за повреду прописа или су тиме настали: (1), инспекцијски надзор са наложеном мером решењем, мера извршена.

Број инспекцијских надзора по пријави догађаја од значаја за безбедност је (9).

6.7 Инспекцијски надзор у вези са комуникацијским, навигацијским и надзорним системима и уређајима (СНС)

У току 2016. године реализоване су (42) инспекције над SMATSA доо. Није било инспекција спроведених по пријави догађаја из области СНС.

² Подаци за SAFA су дати у табели број 3.

Број надзираних субјеката, као и број отворених налаза из инспекцијског надзора је (1): SMATSA доо, нема отворених налаза.

6.8 Инспекцијски надзор у области аеродрома

Током 2016. године извршено је 60 инспекцијских надзора у области аеродрома, од тога су 54 редовне инспекције, 5 ванредних инспекција и 1 контролни инспекцијски надзор и то:

- инспекцијски надзор служби задужених за преглед и одржавање површина за кретање ваздухоплова у зимским условима на АНТ (2)
- инспекцијски надзор служби задужених за преглед и одржавање површина за кретање ваздухоплова у зимским условима на Аеродрому „Константин Велики“ (1)
- инспекцијски надзор авиомостова и уређаја за навођење авиона на паркинг позицију на АНТ (2)
- инспекцијски надзор површина за кретање ваздухоплова на АНТ-стање површина (1)
- инспекцијски надзор површина за кретање ваздухоплова на Аеродрому „Константин Велики“ – стање површина (1)
- инспекцијски надзор АНТ у погледу ознака на аеродрому (1)
- инспекцијски надзор ознака на површинама за кретање ваздухоплова на Аеродрому „Константин Велики“ (1)
- инспекцијски надзор препрека на подручју Аеродрома „Константин Велики“ (1)
- ванредан инспекцијски надзор препрека на подручју АНТ (2) и „Бреге“ Краљево (1)
- инспекцијски надзор спасилачко-ватрогасне службе АНТ (1)
- инспекцијски надзор пружаоца услуга земаљског опслуживања *Air Serbia Ground Services d.o.o* (1)
- инспекцијски надзор АНТ превоз опасног терета (1)
- инспекцијски надзор Аеродрома „Константин Велики“, превоз опасног терета (1)
- инспекцијски надзор Аеродрома „Константин Велики“, спасилачко-ватрогасна служба (1)
- инспекцијски надзор Sky Partner d.o.o. пружаоца услуга земаљског опслуживања на аеродрому (1)
- инспекција пружања услуга земаљског опслуживања Аеродрома „Константин Велики“ (1)
- инспекција центра за обуку особља п/о на АНТ (1)
- инспекција пружаоца услуга земаљског опслуживања *Air Serbia Catering* (1)
- инспекцијски надзор оператера АНТ у пружању услуга земаљског опслуживања (1)
- инспекцијски надзор пружања услуга земаљског опслуживања „Fly Fly Travel d.o.o.“ (1)
- инспекција пружаоца услуга земаљског опслуживања *Euro Jet* (1)
- инспекцијски надзор аеродрома у вези примене Закона облигационим и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају, који се односе на оператере АНТ (2) и „Константин Велики“ (1)
- инспекцијски надзор рада службе задужене за осматрање и растеривање птица и других животиња на АНТ (5)
- инспекцијски надзор службе задужене за обезбеђење аеродрома од птица и животиња на Аеродрому „Константин Велики“ (2)
- инспекцијски надзор аеродрома: Сремска Митровица (1), „Панчево“ (1), „Раван“ (2), „13 мај“ (2), „Вршац“ (1), „Давидовац“ Параћин (1), „Богатић“ (1), „Ивање“ (1),

„Радин Салаш“ Београд (1), „Поникве“ Ужице (1), „Бор“ (1), „Бреге“ Краљево (1), „Ченеј“ (1)

- инспекцијски надзор хелидрома: Циклонизација (1), Пожега (1), „Мокра Гора“ (1), „БД Агро“ (1)

- ванредни инспекцијски надзор *Sky Partner d.o.o.*, пружаоца услуга земаљског опслуживања на аеродрому (1)

- ванредни инспекцијски надзор аеродрома: Лисичији јарак (2), Раван (2)

- контролни инспекцијски надзор на аеродрому Раван (1)

6.9 Инспекцијски надзор у области обезбеђивања

Током 2016. године у области обезбеђивања извршене су (24) инспекције, (6) ванредних инспекција и (14) контролних инспекцијских надзора:

- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања које се односе на обезбеђивање аеродрома на АНТ (2) и „Константин Велики“ (1);

- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања које се односе на обезбеђивање ваздухоплова домаћих и страних авио-превозилаца на АНТ и на Аеродрому „Константин Велики“: Lufthansa (2), Wizz Air-a (1), Air Serbia (1), Fly Dubai (1), Qatar Airways (1);

- Инспекцијски надзор мера обезбеђивања које се примењују на путнике и ручни пртљаг АНТ у Београду и на Аеродрому „Константин Велики“ у Нишу: инспекција „Константин Велики“ и АНТ - сет мера која се односи на преглед путника и ручног пртљага (2), инспекција „Константин Велики“ - преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага (1), заштите путника и ручног пртљага и техничке спецификације опреме за обезбеђивање (1), инспекција „Константин Велики“ - сет мера које се односи на преглед путника и ручног пртљага, заштиту путника и ручног пртљага и техничке спецификације опреме за обезбеђивање (1), инспекцијски надзор АНТ – сет мера обезбеђивања у вези прегледа обезбеђивања путника и ручног пртљага, потенцијално проблематичних путника и опреме (1);

- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања које се примењују на предати пртљаг на АНТ и на Аеродрому „Константин Велики“ (3) и то: инспекцијски надзор АНТ у вези прегледа обезбеђивања предатог пртљага и опреме која се користи, инспекцијски надзор Air Serbia у вези примене мера заштите предатог пртљага и упаривања путника и пртљага, инспекцијски надзор Turkish Airlines у вези заштите предатог пртљага и упаривања путника и пртљага;

- Инспекцијски надзор сета мера у вези робе и поште на АНТ (1);

- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања које се примењују за пошту и материјал авио-превозиоца (*Co-mat* и *CO-mail*) на АНТ: Air Serbia (1);

- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања у ваздухопловству које се односе на залихе намењене потрошњи током лета: Air Serbia Catering (1);

- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања у ваздухопловству које се односе на залихе намењене потрошњи на аеродрому: Јат Техника (1) и НИС Петрол (1);

- Инспекцијски надзор сета мера обезбеђивања у ваздухопловству које се односе на ангажовање и обуку особља обезбеђивања у ваздухопловству: АНТ.

Ванредан инспекцијски надзор:

- Ванредна инспекција АНТ у циљу утврђивања испуњености компензационих мера утврђених у Извештају о провери испуњености услова за коришћење службеног Д пролаза.

- ванредни инспекцијски надзор АНТ у вези налаза теста прегледа обезбеђивања на службеном Д пролазу (обука)

- ванредни инспекцијски надзор АНТ у вези опреме за преглед обезбеђивања на службеном Д пролазу;

- Ванредни инспекцијски надзор АНТ у вези примене мера обезбеђивања аеродрома (ССТV)
- Ванредни инспекцијски надзор АНТ у вези примене мера обезбеђивања аеродрома (заштита периметра)
- ванредни инспекцијски надзор АНТ везано за резултате теста мера обезбеђивања на АНТ.

Контролни инспекцијски надзор:

- DHL International у циљу провере испуњености мера из решења ваздухопловног инспектора од 27.11.2015.г.
- Аеродром „Константин Велики“ у вези сета мера за обезбеђивање аеродрома у циљу утврђивања испуњености налога инспектора за инспекцију обављену у августу 2015.г.
- АНТ у вези опреме за преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага (ETD) у циљу утврђивања испуњености налога инспектора за инспекцијски надзор обављен у октобру 2015.г.
- АНТ у вези прегледа путника и ручног пртљага у циљу утврђивања испуњености налога инспектора за инспекцијски надзор обављен у децембру 2015. (опрема за преглед обезбеђивања ТГА).
- АНТ у вези прегледа обезбеђивања предатог пртљага и опреме која се користи.
- АНТ у вези сета мера које се односе на заштиту аеродрома (март 2016);
- Аеродром „Константин Велики“ у вези контроле приступа, прегледа обезбеђивања лица која нису путници и преглед ствари које они носе и преглед возила (мај 2016);
- Fly Dubai у вези прегледа обезбеђивања и заштите ваздухоплова и мере током лета (јул);
- Аеродром „Константин Велики“ у вези сета мера која се односи на преглед путника и ручног пртљага (март);
- Аеродром „Константин Велики“ у вези прегледа обезбеђивања путника и ручног пртљага, заштита путника и ручног пртљага и техничке спецификације опреме за обезбеђивање (мај);
- Аеродром „Константин Велики“ у вези сета мера која се односи на преглед путника и ручног пртљага, заштиту путника и ручног пртљага и техничке спецификације опреме за обезбеђивање (август);
- АНТ - сет мера обезбеђивања у вези прегледа обезбеђивања путника и ручног пртљага, потенцијално проблематичних путника и опреме (јул);
- АНТ у вези налаза теста прегледа обезбеђивања на службеном Д пролазу (обука) јун;
- НИС Петрол у вези залиха намењених потрошњи на аеродрому (мај);

6.10 Инспекцијски надзор у вези са лиценцирањем контролора летења

У вези са лиценцирањем контролора летења укупно је спроведено (27) инспекцијских надзора од чега:

- Центар за обуку (6) инспекција (4 инспекцијска надзора обука, један инспекцијски надзор примене процедуре тестирања нивоа знања ваздухопловног енглеског језика, као и једна инспекција процене стручности кандидата на обуци);
- (21) инспекцијски надзор у јединицама контроле летења (ЦКЛ Београд – 4; АКЛ Београд – 6; АКЛ Батајница – 5; АКЛ Вршац- 3; АКЛ Краљево – 1; АКЛ Поникве – 1; АКЛ Ниш – 1.);
- Инспекција страних ваздухоплова SAFA3 на АНТ (45);

³ Генерички подаци за SAFA дати у табели у Одељку - Инспекцијски надзор у области саобраћајне делатности

- Инспекција и анализа инцидентних случајева и ванредних догађаја из области АТМ (2);
- Подношење прекршајних пријава у складу са Законским одредбама (0).

7. Основне провере

Основном провером испитује се да ли објекат провере испуњава услове за стицање дозволе или другог појединачног правног акта.

7.1 Основна провера у области саобраћајне делатности

Од планиране (3) основне провере за јавни авио-превоз (*Balkan Helicopters*, MPC AIR doo и *Sky Bridge International*), у 2016.г. су завшене (2), док је провера за *Sky Bridge International* у периоду израде овог извештаја у току.

7.2 Основна провера у области пловидбености

- Ваздухопловно-техничка делатност производње ваздухоплова (РОА) - Aero East Europe (у току) (1)
- Ваздухопловно-техничка делатност одржавања ваздухоплова АМО - Air Pink- базно одржавање (завршено); Ferro Aviation и Војвођанска привредна авијација (у току) (3)
- Ваздухопловно-техничка делатност одржавања ваздухоплова (EASA ACCR) - Air Serbia 145. EASA (1)
- Ваздухопловно-техничка делатност- обезбеђивање континуиране пловидбености ваздухоплова (CAMO) - Ferro Aviation, Sky Bridge (2)
- Ваздухопловно-техничка делатност пројектовања (DOA) – Konalek (завршено); Belkart (одустао) (1)
- Ваздухопловно-техничка делатност пружања услуга из ваздуха, носиоца (AWC) - Ikar Air Service, Balkan Helicopters (завршено) (2)
- Ваздухопловно-техничка делатност за обављање јавног авио-транспорта (АОС) - MPC Air (завршено); Sky Bridge и Ferro Aviation (у току) (3)
- Основни преглед ваздухоплова ради утврђивања пловидбености (22)
- Хомологација ваздухоплова ради издавања Потврде о типу - Ласта, Утва 95, Sila 450 (у току); Belhart (одустао) (3)

Поред уласка (25) нових ваздухоплова у Регистар и процеса основног прегледа, до издавања потребних докумената и сертификата радило се на увођењу два нова типа ваздухоплова за јавни авио-превоз оператера Air Serbia и Prince Aviation- Airbus A330 рег.ознака YU-ARA и FALCON 2000 EX рег.ознака YU-FSS, чији су пројекти трајали шест до осам месеци (октобар 2015 – мај/јуни 2016) до коначног укључивања у дуголинијски саобраћај оба оператера.

7.3 Основна провера у вези са ваздухопловним особљем

Током 2016. године извршене су три основне провере центра за обуку и то:

- (АТО) Центри за обуку пилота авиона (PART-FCL) - Nikita Aviation, АК Kikinda (2)
- Центар за обуку падобранаца - Ikar Air Service (1)

7.4 Основна провера у области ваздухопловне медицине

Провера за обнову сертификата овлашћеног лекара (АМЕ) из Специјалистичке ординације NPA MEDICAL CENTER, 21.09.2016.г. коме је на основу позитивног налаза прегледа издат Сертификат овлашћеног лекара.

7.5 Основна провера у области аеродрома

У извештајном периоду извршено је (15) основних провера и то:

1) Основна провера аеродрома, ради провере испуњености услова и издавања дозволе/сагласности за коришћење (5) и то:

- провера изведених радова на уређењу пословног простора на спрату Терминала 2 АНТ;
- Провера на АНТ – постављање ограде око градилишта платформе Д за одлеђивање и заштиту од залеђивања ваздухоплова на АНТ (у складу са одобреном документацијом);
- Провера на АНТ – преглед ознаке окретнице (180°) на прагу 12 полетно-слетне стазе АНТ (у складу са одобреном документацијом и накнадним изменама)
- Провера након изведених радова на уређењу чекаонице А10 у фингерском ходнику А АНТ;
- Провера изведених радова на платформи за одлеђивање/заштиту од залеђивања АНТ;

2) Основна провера аеродрома, ради провере испуњености услова за издавање/измену сертификата/дозволе за коришћење (2) и то:

- Провера Аеродрома „Константин Велики“ за промену ватрогасно-спасилачке категорије;
- Основна провера аеродрома „Барутана“, Јагодина

3) Основна провера испуњености услова за добијање/измену дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања или самоопслуживања и то:

- Основна провера кандидата за пружаоца услуга земаљског опслуживања: НИС а.д. Нови Сад, Euro Jet, Flystar aviation services, INTERŠPED-B, Airport Catering – у току, Jetport, Liberty International, (6)
- Иницијални састанак са подносиоцем писма о намерама за пружање услуга земаљског опслуживања Liberty international,
- Обрада захтева Оки Air International за проширење дозволе за пружање услуге земаљског опслуживања,
- Иницијални састанак са ЈАТ Техником у вези доставе писма о намерама за добијање дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања;
- Спровођење провере Sky Partner d.o.o., пружаоца услуга земаљског опслуживања на аеродрому на основу захтева за проширење дозволе – у току.

7.6 Основна провера за област лиценцирања

Провера симулатора контроле летења, SMATSA doo. Издата дозвола за коришћење симулатора.

7.7 Основна провера у области обезбеђивања

У току 2016. године обављена је припрема и реализација основне провере испуњености услова:

- Аеродром Кетеринг д.о.о. Београд за обављање статуса регулисаног снабдевача залиха намењених потрошњи током лета и израда коначног извештаја. Накнадна провера Аеродром Кетеринг д.о.о Београд у циљу верификације имплементације прихваћених корективних мера.

- Основна провера испуњености услова за обнављање статуса регулисаног агента *Cargo agent Navigator* д.о.о. Београд. Накнадна провера *Cargo agent Navigator* у циљу верификације имплементације прихваћених корективних мера.

- За издавање дозволе за обављање контроле приступа и прегледа обезбеђивања АНТ и израда извештаја о провери.

- За издавање дозволе за обављање контроле приступа и прегледа обезбеђивања Аеродром „Константин Велики“ и израда извештаја о провери.

- Поступање по захтеву Аеродром „Константин Велики“ за обављање основне провере испуњености услова за стицање статуса „регулисани агент“.

Ванредне активности

- Провера испуњености услова за реконструкцију терминала 2 на АНТ (објекат Lilly дрогерије) са Одељењем аеродрома.

- Израда годишњег извештаја о налазима провера у области обезбеђивања у ваздухопловству у 2015. години.

- Учесће у провери испуњености услова за стицање дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања за Interšped-B и израда коначног Извештаја о провери испуњености услова Interšped-B за стицање дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања (са аспекта обезбеђивања у ваздухопловству).

- Учесће у раду тима за проверу испуњености услова АД Intereuropa логистичке услуге Београд за издавање дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања

- Учесће у провери испуњености услова Balkan Helicopters за издавање АОС, са аспекта обезбеђивања у ваздухопловству.

- Учесће у раду комисије за проверу испуњености услова за Sky Bridge за издавање сертификата ваздухопловног оператера, са аспекта обезбеђивања у ваздухопловству.

- Учесће у провери испуњености услова за стицање дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања за Fly Star.

- Учесће у раду комисије за проверу испуњености услова за MPC Holding за издавање сертификата ваздухопловног оператера, са аспекта обезбеђивања у ваздухопловству.

- Основна провера испуњености услова за проширење услуга земаљског опслуживања Sky Partner у делу који се односи на обезбеђивање у ваздухопловству.

- Учесће у раду тима за проверу испуњености услова за издавање дозволе за пружање услуга земаљског опслуживања Аеродром Кетеринг.

- Учесће у раду комисије за основну проверу за стицање сертификата оператера ваздухоплова Ferro Aviation д.о.о. Београд

- Основна провере центра за обуку ваздухопловног особља у области обезбеђивања у АНТ .

- Основна провера центра за обуку ваздухопловног особља у области обезбеђивања у JUGOSCAN ваздухопловству.

- Основна провера центра за обуку ваздухопловног особља у области обезбеђивања у Air Serbia.

7.8 Основна провера у области финансија

У току 2016. године реализована је основна провера испуњености финансијских услова (и праћење примене корективних мера) ваздухопловних субјеката (8) у односу на дозволе за:

- пружање услуга земаљског опслуживања: *Flystar Aviation Services* доо Београд-Врачар и *Interšped-B* доо Београд (започети у 2015.г.), *Sky Partner RS* доо Београд, *Intereuropa* и Аеродром Кетеринг;

- обављање прегледа обезбеђивања у цивилном ваздухопловству: Аеродром „КОНстантин Велики“ и АНТ;

- оперативну дозвола – *Ferro Aviation* доо.

8. Периодична провера

Периодична провера се обавља док дозвола или други појединачни правни акт важи. У току 2016. године спроведене су следеће периодичне провере:

8.1 Периодична провера у области саобраћајне делатности

Од (5) планираних периодичних провера у вези са јавним авио-превозом у 2016.г. су завршене (3)⁴, док су провере за PRINCE AVIATION и AIR PINK у току (у периоду израде овог извештаја).

Планирано је (8) периодичних провера у вези са посебним делатностима у ваздушном саобраћају, у 2016.г. је завршено (5)⁵ провера, док су провере за SMATSA, BALKAN HELICOPTERS и CN AEROSERVIS у току.

8.2 Периодична провера у области пловидбености

- Ваздухопловно-техничка делатност производње ваздухоплова (POA) (1)
- Ваздухопловно-техничка делатност одржавања ваздухоплова (AMO)⁶ (16)
- Ваздухопловно-техничка делатност одржавања ваздухоплова (EASA ACCR) (5)
- Ваздухопловно-техничка делатност Обезбеђивања континуиране пловидбености ваздухоплова (CAMO) (14)
- Ваздухопловно-техничка делатност пројектовања (DOA) (1)
- Ваздухопловно-техничка делатност пружање услуга из ваздуха, носиоца (AWC) (3)⁷
- Периодични преглед ваздухоплова ради утврђивања пловидбености (163)
- Организација за обуку ваздухопловног особља по Делу 147 (ATO) (3+1)⁸

8.3 Периодична провера у вези са ваздухопловним особљем

Током 2016. године извршено је (26) периодичних провера центара за обуку и то:

- АТО Центра за обуку пилота авиона (PART-FCL)⁹ (15)
- АТО Центар за обуку пилота хеликоптера (PART-FCL) (1)
- Центра за обуку кабинског особља¹⁰ (3)
- Центра за обуку пилота ултралаквих ваздухоплова¹¹ (4)
- Центра за обуку пилота параглајдера¹² (2)
- Центра за обуку ваздухопловних диспечера¹³ (1)
- Прегледано је и одобрено (73) ревизија Приручника центра за обуку летачког особља, поред спроведених периодичних провера центара за обуку ваздухопловног особља.
- У извештајном периоду је извршена и периодична процена оператера уређаја за симулирање летења FNPT II и то: *SMATSA Aviation Academy, Prince Aviation u Linx Aviation.*
- Извршена је и накнадна (*Follow-up*) провера Nikita Aviation.

8.4 Периодична провера у области управљања ваздушним саобраћајем (ATM)

Извршено (16) провера над пружаоцем услуга у ваздушној пловидби.

⁴ AIR SERBIA, EAGLE EXPRESS, INFINITY AVIATION

⁵ JUGOSERVIS, ВОЈВОЂАНСКА ПРИВРЕДНА АВИЈАЦИЈА, IKAR AIR SERVICE, STS АВИЈАЦИЈА, ЈАТ ПРИВРЕДНА АВИЈАЦИЈА

⁶ 14 организација Део 145 и 2 организације Део М/Ф

⁷ У сарадњи са OPS

⁸ JATT

⁹ PEGAZ PILOT ACADEMY, AIR PINK, LINX AVIATION, SMATSA Aviation Academy, AIR PINK, AIR SERBIA, СОСКРИТ PRO, ХЕЛИКОПТЕРСКА ЈЕДИНИЦА МУП РС, PRINCE AVIATION, АК TRSTENIK, AEROSYSTEM, PILOTSKA ŠKOLA NOVI SAD, АК AERO, FLIGHT, AEROSYSTEM.

¹⁰ *Air Serbia, Fly Fly Academy* и *Elite Academy*

¹¹ МХР Avijatičar, Falcon, Pipistrel Flight School, COP Zemun Polje

¹² *Avis u Grunf*

¹³ Eagle Express

Активности периодичних провера планираних Планом и програмом надзора за 2016/2017. годину спроведене су у потпуности у складу са регулаторним захтевима датим у Правилнику о условима и начину издавања и важења сертификата за пружање услуга у ваздушној пловидби („Службени гласник РС”, бр. 32/11, 54/12 и 24/13), а који је базиран на ЕУ регулативи 549/2004, 550/2004, 1035/2011 и 1034/2011, извршене су провере следећих јединица пружаоца услуга у ваздушној пловидби (SMATSA doo) у домену АТМ-а:

- АКЛ Београд, проверавани су захтеви за АТS, АIS
- АКЛ Батајница, проверавани су захтеви за АТS, АIS, и МЕТ,
- АКЛ Краљево, проверавани су захтеви за АТS, АIS, и МЕТ,
- АКЛ Вршац, проверавани су захтеви за АТS, АIS, и МЕТ,
- АКЛ Ниш, проверавани су захтеви за АТS, АIS, и МЕТ,
- АКЛ Поникве, проверавани су захтеви за АТS, АIS, и МЕТ,
- ЦКЛ Београд, проверавани су захтеви за АТS, АIS, и МЕТ.

Такође на локацији ЦКЛ Београд спроведене су и (2) додатне провере. Прва додатна провера организована је на основу промене у функционалном систему АТМ.РВА. 112, док је друга провера организована је на основу ЕАSА налаза (корективне мере).

Организоване су и реализоване додатне провере у АКЛ Вршац и у АКЛ Београд у смислу провере по захтевима усвојеног Правилника о пружању услуга информисања ваздухоплова у лету и употреби израза на српском језику („Службени гласник РС“, број 39/16), Правилника о пружању услуга контроле летења и услуга узбуњивања (Сл. гласник РС, бр. 15/16, 70/16), Правилника о летењу ваздухоплова („Службени гласник РС“, број 61/15), односно ЕУ регулативе 923/2012.

Организована и реализована је и провера SMATSA doo Београд на локацији ЦКЛ Београд за вршење функција АSМ и АТFCM. Провере су планиране на основу Правилника о преузимању прописа европске уније о управљању ваздушним простором и флексибилном коришћењу ваздушног простора („Службени Гласник РС”, бр. 73/10 и 57/11; Прилог I „Сл.гласник РС“, број 69/11) и Правилника о преузимању прописа Европске уније о заједничким правилима за управљање протоком ваздушног саобраћаја („Службени гласник РС“, број 54/12) односно ЕУ регулативе бр. 551/2004 и бр. 255/2010;

Организована и реализована је и провера SMATSA doo на локацији ЦКЛ Београд по захтевима из Правилника о начину израде и форми навигационих поступака („Службени гласник РС“, број 71/13) - PANS-OPS.

8.5 Периодична провера у области аеродрома

У извештајном периоду реализовано је (20) периодичних провера и то:

- 1) Периодична провера аеродрома:
 - АНТ, Аеродром „Константин Велики“, “Смедерево“, аеродрома „Коширско поље“ Крушевац, „Лисичји Јарак“ Београд, Ечка (6)
 - Припрема документације за затварање налаза са периодичних провера Лисичјег Јарка, Зрењанина, Кикинде и Костолца (4)
- 2) Периодична провера пружаоца услуга земаљског опслуживања или самоопслуживања (7)
 - Air Serbia Ground Services д.о.о., „Montavia New Solutions“, Euro Jet, Oki Air, Fly Fly, Air Serbia Catering, Cargo Agent Navigator.
- 3) Периодична провера Центра за обуку ваздухопловног особља (3)

- Центар за обуку Ваздухопловна академија, Центар за обуку ватрогасно-спасилачког особља Аеродром „Константин Велики“, Центар за обуку ваздухопловног особља АНТ.

8.6 Периодична провера у области обезбеђивања

У извештајном периоду извршена је припрема и обављена је периодична провера:

- аеродрома којима је издат сертификат и којима је издата дозвола за коришћење:
 - периодична провера оператера аеродрома АНТ у области обезбеђивања у ваздухопловству
 - накнадна периодична провера (*Follow-up*) АНТ у циљу потврђивања испуњености корективних мера
 - периодична провера оператера аеродрома Аеродром „Константин Велики“ у области обезбеђивања у ваздухопловству.
- Провера Центра за обуку ваздухопловног особља АНТ у циљу провере да ли објекат провере и даље испуњава услове неопходне за издавање потврде о праву на обучавање ваздухопловног особља.
 - Периодична провера Центра за обуку ваздухопловног особља *JUGOSCAN* у области обезбеђивања у ваздухопловству.
 - Провера „*DHL international*“ Београд у циљу провере да ли објекат провере и даље испуњава услове неопходне за стицање статуса „регулисани агент“: периодична провера *DHL International* и накнадна провера *DHL International* у циљу утврђивања испуњености корективних мера.
 - Провера *Air Serbia Catering* у циљу провере да ли објекат провере и даље испуњава услове неопходне за стицање статуса „регулисани снабдевач залиха намењених потрошњи током лета“.

Преко плана за 2016.г. извршено је (7) ванредних провера/одита и то:

- израда предлога решења о суспензији статуса регулисани агент за *Intereuropa* Логистичке услуге ад Београд
- учешће у провери извршених радова на реконструкцији ограде АНТ;
- Накнадна периодична провера регулисаног агента *Intereuropa* у циљу верификације имплементације прихваћеног корективног плана мера за периодичну проверу обављену у децембру 2015.г. (по суспензији статуса регулисаног агента).
- Накнадна периодична провера регулисаног агента *Intereuropa* у циљу провере испуњености услова за укидање суспензије статуса регулисаног агента.
- Састанак са представницима МГСИ, скупштине града Ниша и Аеродром „Константин Велики“ у вези стања обезбеђивања у ваздухопловству на овом аеродрому.
 - израда извештаја о налазима утврђених током основних и периодичних провера и инспекцијских надзора Аеродром „Константин Велики“.
 - израда мишљења на достављену корективну меру, за налаз утврђен током периодичне провере АНТ у вези захтева за безбедносну провере службеника Управе Царина.

8.7 Периодична провера у вези са лиценцирањем контролора летења (КЛ), као и центара за обуку КЛ

У извештајном периоду извршено је (13) периодичних провера:

- Периодична провера *SMATSA* доо организација за обуку – јединица контроле летења: ЦКЛ Београд; АКЛ Београд; АКЛ Батајница; АКЛ Вршац; АКЛ Поникве; АКЛ Краљево; АКЛ Ниш; *SMATSA* доо – Одељења за планирање и развој управљања ваздушним саобраћајем и ваздухопловном метеорологијом погледу обука контролора летења, Служба за квалитет, безбедност и обезбеђивање у погледу организација за обуку).

- Периодична провера SMATSA доо организација за обуку – Центра за обуку контролора летења SMATSA доо.
- Израда регистра корективних мера са периодичних провера.

8.8 Периодична провера у области трагања и спасавања

У складу са извршеном унутрашњом реорганизацијом у Директорату, од 2016. године започет је континуирани процес надзора и увида у испуњеност стандарда над Спасилачко-координационим центром и ангажованим учесницима у трагању за ваздухопловом и спасавању лица.

8.9 Периодична провера у области финансија

Учешће у пословима периодичне провере / одита финансијских услова ваздухопловних субјеката-објекти провере, у односу на:

- сертификат за пружање услуга у ваздушној пловидби: заједничка са АЦВ ЦГ провера SMATSA доо – ПЛН је вођа провере у тиму проверивача за ФИН;
- пружање услуга земаљског опслуживања: Центар са обуку ANS особља – SMATSA доо и *Cargo agent – Navigator*.

Урађена кратка финансијска анализа за потребе планирања провера у 2017. години за: *Interšped-B* Београд, *Oki International doo*, *Euro Jet Flight Services doo* Београд, NIS AD Србија и *Air Serbia Ground Services* Београд.

Учешће на састанцима са *Air Serbia* на тему провере испуњености услова у односу на оперативну дозволу – провера од стране ЕК.

9. Тест мера обезбеђивања у ваздухопловству

На АНТ спроведено је (8) тестова мера обезбеђивања у ваздухопловству и то:

- тест мера обезбеђивања у ваздухопловству – преглед обезбеђивања ручног пртљага (април и јуни)
- тест мера обезбеђивања у ваздухопловству – преглед обезбеђивања лица која нису путници и ствари које носе са собом
- тест мера обезбеђивања у ваздухопловству на АНТ у вези контроле приступа (јули и септембар)
- тест мера обезбеђивања у ваздухопловству на АНТ – преглед ствари које носе лица која нису путници
- тест примене мера обезбеђивања у ваздухопловству АНТ – заштита робе и поште
- тест примене мера обезбеђивања у ваздухопловству АНТ – преглед обезбеђивања робе и поште

Остало: израда Листе средстава за обављање теста мера обезбеђивања у ваздухопловству.

10. Управни послови

10.1 Пловидбеност

- У погледу свакодневних послова у вези са ваздухопловима, овлашћеним организацијама, сталним инспекцијским надзором, издавањем дозвола, потврда, сагласности, одобрења, уверења, сертификата, решења, мишљења, овлашћења, признавања, стављања ван снаге, суспендовање, измена или продужење дозвола и др. Докумената, вођење регистара, евиденција а који се посебно односе на следеће: MEL, AMP, AFM, PtF + FC, Mod S code, VTNAV/PRNAV/PBM, MPWS, CAT II/CAT III, LVT, RVSM, ETOPS....

- Издат је 1 нови Налог о пловидбености ваздухоплова (G-2A NLG) и извршена и објављена ревизија свих НПВ.

- Применом новог Правилника о беспилотним ваздухопловима у Евиденцију беспилотних ваздухоплова уписано је (128) ваздухоплова.

10.2 Ваздухопловно особље

- У 2016. години организовано је (10) редовних и (2) ванредна термина за полагање теоријских испита за стицање дозвола пилота авиона, хеликоптера, једрилица, кабинског особља, падобранаца, ултралаких ваздухоплова, параглајдера, ваздухопловних диспечера и инструкторских овлашћења. Укупан број теоријских испита по предмету који је спроведен у 2016.г. је (1.467).

- Испити се полажу сходно Годишњем плану теоријских испита. У извештајном периоду започето је ажурирање питања за стицање дозволе приватног пилота PPL (A/H), пилота једрилица и пилота балона. Такође, урађена је нова електронска база питања за дозволу пилота параглајдера, за дозволу пилота ултралаког ваздухоплова, за овлашћење инструктора једриличарства, за дозволу и припадајућа овлашћења падобранаца. Утврђивање услова за излазак на теоријске испите.

- У вези са спровођењем практичних испита обрађен је (371)¹⁴ захтев за излазак на исти. Врши се утврђивање услова за излазак на практичне испите и процене оспособљености кандидата.

- У погледу прихватања иностраних дозвола и овлашћења урађено је 5 валидација и 19 конверзија. Утврђују се услови а потом спроведе и испити у складу са Анексом III Правилника о летачком особљу.

- Урађене су процедуре, упутства, листе провере, програми одита и инспекцијског надзора, приручници, извештаји, планови, потврде, обрасци, обраде пријава догађаја и др. Извршено је ажурирање ваздухопловно информативне публикације (AIP) и приручника за рад Одељења, као и интерних докумената. Спроводи се провера испуњености услова кандидата на апликацијским формама – обрасцима који долазе у ДЦВ. Утврђују се услови за теоријску и практичну обуку и процену оспособљености испитивача. Врши се именовање испитивача за практични део испита. Провера испитивача – инспектори Одељења или старији испитивачи су вршили надзор над радом испитивача у лету на ваздухоплову или FFS, приликом спровођења испита/провера стручности/процена оспособљености. Утврђују се услови за превођење националне у PART-FCL дозволу. Спроводи се брифинг са страним испитивачима, израђује потврда о спроведеном брифингу и ставља на листу и номинује за практичне испите и процене оспособљености.

- Састанци са представницима ваздухопловне индустрије.

10.3 Ваздухопловна медицина

Током извештајног периода спроведени су здравствени прегледи ваздухопловног особља и издата следећа лекарска уверења:

- Иницијални здравствени прегледи и лекарска уверења (351):
Класа 1: 103,
Класа 2: 88,

¹⁴ ATPL (A)-21; ATPL (H)-1; CPL (A)-48; CPL(H)-2; PPL (A)-37; IR (A)-33; IR(H)-4, PPL(H)-1; SEP(land)-38; MEP (land)-47; FI(A)-12; FI(H)-2; Type Rating(A)-11; Type Rating(H)-1; CRE(A)-6; FE(A)-2; TRE (A)-24; Дозвола пилота ултралаког ваздухоплова -21; Дозвола пилота параглајдера -52; Дозвола падобранаца-9; Дозвола ваздухопловних диспечера 3.

- Класа 3: 60,
 СС: 100
 Класа ЛАПЛ:0
- Здравствени прегледи за продужење/обнову лекарских уверења (1232):
 Класа 1: 808,
 Класа 2: 142,
 Класа 3: 223
 СС: 59
 Класа ЛАПЛ:0
- Одбијено издавање лекарских уверења (10):
 Класа 1: 5,
 Класа 2: 0,
 Класа 3: 2,
 СС: 3,
 Класа ЛАПЛ:0
- Head of AMS допунско разматрање и оцена здравствене способности одложених или оглашених неспособним од стране АМЕs – (55):
 Класа 1: 35,
 Класа 2: 7,
 Класа 3: 13,
 СС: 0,
 Класа ЛАПЛ:0.
- Head of AMS суспензија и повлачење суспензије лекарског уверења (93).
- Head of AMS: трансфер медицинских података на захтев имаоца дозвола за AMS ваздухопловних власти других држава (укупно (119) АТPL и СРL пилота у Ирски АМС).

Остали послови:

- Сарадња са медицинским службама ваздухопловних власти држава чланица ЕАСА-е у погледу издавања и признавања лекарских уверења ваздухопловног особља у РС: “Confirmation of Part MED medical records”, за АТPL пилота на захтев ваздухопловних власти других држава:15.

- Администрирање електронском базом података – COMPIC FCL 3 и континуирани надзор рада овлашћених лекара (АМЕs).

- Израда Програма рада Групе за ваздухопловну медицину за 2017.г., израда Плана инспекцијских надзора и одита за 2017.г, ажурирање приручника Групе за ваздухопловну медицину, обрада пријаве догађаја ванредног слетања из медицинских разлога.

10.4 Ваздухопловне дозволе

Решења у вези издавања, продужења и обнове рока важења дозвола/овлашћења, и то:	(2913)
- за летачко особље	(1975)
- за контролоре летења	(622)
- за механичаре/диспечере	(316)
Решења у вези са полагања испита	(887)
- летачког особља	(884)
- контролора летења	(0)
- механичара/диспечере	(3)

Решења у вези издавања, проширења и продужења рока важења ауторизација (249)

- пилота ученика (200)
- испитивача (49)

Решење у вези уписа у регистар аеродрома/летишта, терена (2)

- Израда решења за упис у регистар

Израда потврде о важењу дозвола, потврде о неимању удеса/незгода, израда потврде о признавању испита за издавање дозвола за одржавање ваздухоплова (418)

Остали послови:

Сачињене су процедуре и упутства за рад, вођење регистарских књига, вођење регистра аеродрома/летишта/терена, израда нових образаца дозвола, израда PCL образаца, ажурирање приручника за рад Одељења, израда извештаја, планова, потврда и ажурирање истих.

10.5 Управљање ваздушним саобраћајем (ATM)

Извршени су прегледи и одобрене су битне промене у функционалном систему пружалаца услуга у ваздушној пловидби –SMATSA д.о.о и то:

- ATM FallBack систем;
- TopSky нова верзија софтвера;
- DVOR/DME Вршац и Београд;
- H24 Cross border FRA;
- Реорганизација ваздушног простора и усклађивање ENR са H24 FRA концептом;
- Софтвер за систем светлосног обележавања за АКЛ Београд;

10.6 Комуникацијски, навигацијски и надзорни системи и уређаји (CNS)

У извештајном периоду остварено је учешће у анализи догађаја у области АТМ. Издато је цца (200) решења о сагласности на локацију за изградњу објекта и (40) осталих дописа, мишљења и допуна предмета у вези сагласности на локацију за изградњу објеката.

10.7 Аеродроми

Током 2016. године издата су (33) одобрења на техничку документацију, издато је (6) одобрења на аеродромске приручнике, (2) одобрења приручника о раду и наставних планова и програма обуке школских центара, извршене су (2) верификације наставника теоријске обуке и инструктора практичне обуке, израда већег броја сагласности за постављање објеката, инсталација и уређаја на и изван подручја аеродрома, издато (10) сагласности за коришћење аеродрома, дато (26) услова за израду просторних планова, дат већи број мишљења из области аеродрома, урбанистичких услова за изградњу у зони аеродрома, као и мишљења на упите и документацију по питању планирања, изградње, реконструкције и адаптације објеката на подручју аеродрома, давање сагласности на организацију ваздухопловних манифестација, као и учешће у анализи и обради пријаве догађаја, израда (4) решења/измена решења за прихватање функционалне промене на АНТ.

10.8 Обезбеђивање у ваздухопловству

У извештајном периоду обрађено је (37) пристиглих догађаја који се односе на обезбеђивање у ваздухопловству. Даље је реализовано следеће:

- 1) Сертификација особља прегледа обезбеђивања на аеродрому:
 - Сертификација особља које обавља преглед обезбеђивања на аеродрому

- Практичан део сертификације особља прегледа обезбеђивања на Аеродрому „Константин Велики“ (април)
 - сертификација особља прегледа обезбеђивања DHL International д.о.о. Београд
 - Сертификација особља прегледа обезбеђивања: Аеродром „Константин Велики“,
 - Сертификација особља прегледа обезбеђивања Аеродрома „Константин Велики“-поправни испит. Израда предлога решења и сертификата за особље прегледа обезбеђивања Аеродрома „Константин Велики“.
 - Сертификација особља прегледа обезбеђивања: DHL и АНТ. Израда извештаја о сертификацији особља прегледа обезбеђивања DHL и АНТ и израда сертификата.
 - Сертификације особља које обавља преглед обезбеђивања АНТ
 - Сертификације особља које обавља преглед обезбеђивања Аеродрома „Константин Велики“
 - Сертификације особља које обавља преглед обезбеђивања Cargo Agent Navigator
 - Сертификације особља које обавља преглед обезбеђивања DHL International (септембар)
 - Сертификација особља које обавља преглед обезбеђивања и контролу приступа.
 - Сертификација особља које обавља преглед обезбеђивања.
 - Сертификација особља које обавља преглед обезбеђивања (поновни тест)
 - Израда предлога решења о укидању суспензије овлашћење за обављање контроле приступа радника ОЈ Обезбеђивање Сектор Физичко обезбеђење АНТ.
- 2) Одобравање програма обуке и издавање потврде о праву на обучавање ваздухопловног особља:
- Одобравање програма обуке о значају обезбеђивања у ваздухопловству за особље Директората
 - Преглед усаглашености наставних програма обуку о значају обезбеђивања у ваздухопловству за особље МУП-а.
 - Одобравање наставних програма обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству Аеродром Кетеринг
 - Одобравање наставног програма Иницијалне обуке лица која обављају послове супервизора за прегледе обезбеђивања лица, ручног пртљага и ствари које се носе и употребљавају рендгенске уређаје и EDS, центру за обуку Jugoscan
 - Одобравање наставног програма Иницијалне обуке лица која обављају преглед обезбеђивања материјала и поште авио-превозиоца, залиха намењених потрошњи током лета и залиха намењених потрошњи на аеродрому Jugoscan.
- 3) Одобравање програма за обезбеђивање у ваздухопловству аеродрома:
- Преглед усаглашености измене Програма за обезбеђивање у ваздухопловству АНТ са Националним програмом за обезбеђивање у ваздухопловству (5 измена)
 - Преглед усаглашености измене Програма за обезбеђивање у ваздухопловству Аеродрома „Константин Велики“са изменом Националног програма и израда мишљења (2 измене)
- 4) Одобравање програма за обезбеђивање у ваздухопловству авио-превозиоца:
- Преглед усаглашености измене програма за обезбеђивање у ваздухопловству „Air Serbia“ са изменом Националног програма и израда предлога решења о одобрењу (4 измене)
 - Преглед усаглашености предлога измене програма за обезбеђивање у ваздухопловству Air Pink са Националним програмом за обезбеђивање у ваздухопловству.

- Преглед усаглашености предлога измене програма за обезбеђивање у ваздухопловству Infinity Aviation са Националним програмом за обезбеђивање у ваздухопловству и израда предлога решења о одобрењу измене програма.
 - Преглед усаглашености Програма за обезбеђивање у ваздухопловству „Balkan helicopters“ са Националним програмом за обезбеђивање у ваздухопловству.
 - Преглед усаглашености Приручника за обезбеђивање у ваздухопловству Air Serbia Техника са Националним програмом за обезбеђивање у ваздухопловству.
 - Одобравање измене Програма за обезбеђивање Eagle Express.
 - Преглед усаглашености предлога Програма за обезбеђивање у ваздухопловству MPC Holding (2 измене)
 - Преглед усаглашености Програма за обезбеђивање у ваздухопловству Prince Aviation.
 - Преглед усаглашености предлога Програма за обезбеђивање у ваздухопловству Ferro Aviation са последњом изменом Националног програма и израда мишљења.
- 5) Одобравање програма за обезбеђивање у ваздухопловству пружаоца услуга у ваздушној пловидби:
- Преглед усаглашености Програма за обезбеђивање у ваздухопловству SMATSA д.о.о.
- 6) Одобравање програма за обезбеђивање у ваздухопловству осталих субјеката који су по Националном програму за обезбеђивање у ваздухопловству обавезни да израде овај документ:
- познатог снабдевача залиха намењених потрошњи на аеродрому ЈАТ Техника (2 измене)
 - познатог снабдевача залиха намењених потрошњи на аеродрому NIS Petrol (2 измене)
 - пружаоца услуга земаљског опслуживања Fly Star
 - регулисаног агента Cargo Agent Navigator (2 измене)
 - пружаоца услуга земаљског опслуживања Air Serbia Ground Services (2 измене)
 - пружаоца услуга земаљског опслуживања Interšped-B
 - регулисаног снабдевача залиха намењених потрошњи током лета Air Serbia Catering (2 измене)
 - регулисаног снабдевача залиха намењених потрошњи током лета Аеродром Кетеринг (2 измене)
 - регулисаног агента DHL (2 измене)
 - регулисаног агента Intereuroга Логистичке услуге
 - познатог снабдевача залиха намењених потрошњи на аеродрому Dufry (2 измене)
 - пружаоца услуга земаљског опслуживања Skybridge
 - познатог снабдевача залиха намењених потрошњи на аеродрому Lilly (2 измене)
 - преглед усаглашености програма за обезбеђивање у ваздухопловству Sky Partner са последњом изменом Националног програма и израда мишљења.

Ванредно су у 2016.г. извршене и следеће активности:

- Одобрено је коришћење опреме за обављање прегледа обезбеђивања Аеродрома „Константин Велики“.
- Израђено је и достављено мишљење на елаборат технологије прихвата и отпреме путника на гејту А 10 на АНТ.
- Израђено је и достављено мишљење на методологију извођења радова у вези замене ограде периметра на АНТ.
- Израђено је решење о одобрењу листе испитивача за сертификацију особља које обавља преглед обезбеђивања.

- Одобрено је коришћење опреме за преглед обезбеђивања лица – МДВ која се користи на АНТ.
- Одобрено је коришћење опреме за преглед обезбеђивања лица-МДВ која се користи на Аеродрому „Константин Велики“.
- Одобрено је коришћење система за детекцију трагова експлозива који користи регулисани агент Cargo Agent Navigator за обављање прегледа обезбеђивања робних пошиљки.
- Поступљено је по захтеву МУП-а за издавање решења о упису на листу овлашћених инструктора обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству.
- Поступљено је по захтеву DHL за издавање одобрења за коришћење система за детекцију трагова експлозива (ETD).
- Припремљена је презентација у вези са обезбеђивањем у ваздухопловству за тзв. „мале аеродроме“ и учешће на семинару Директората, за кориснике малих аеродрома- део који се односи на обезбеђивање у ваздухопловству.
- Дато је мишљење на Елаборат о извођењу радова продавнице *free shop*-а у одлазећем гејту терминалне зграде Аеродрома „Константин Велики“.
- Спроведена је обука и сертификација инструктора у области обезбеђивања у ваздухопловству.
- Дато је мишљење на Елаборат о извођењу радова у вези проширења комерцијалног простора на АНТ у јавној зони терминалне зграде.
- Одобрено је коришћење опреме за откривање трагова експлозива ETD на АНТ.
- Дато је мишљење на Елаборат уређење комерцијалног простора на терминалу 2 АНТ са аспекта обезбеђивања у ваздухопловству.
- Дато је мишљење на Елаборат извођења радова у вези реконструкције платформе *de-icing* на АНТ са аспекта обезбеђивања у ваздухопловству.
- Учешће на седници Националног комитета за обезбеђивање у ваздухопловству
- Издао је решење инструкторима обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству.
- Извршена је сертификација опреме за откривање трагова експлозива ETD на АНТ.
- Извршена је сертификација скенера за преглед обезбеђивања лица на АНТ.
- Извршена је сертификација метал-детекторских врата на АНТ.
- Извршена је сертификација опреме за откривање трагова експлозива ETD за DHL.
- Дато је мишљење на Елаборат извођење радова на изградњи нове саобраћајнице која ће повезивати платформу А и Б на АНТ.
- Дато је мишљење у вези одступања од пројекта за изградњу оградне на Аеродрому Поникве.
- Учешће на седници Националног комитета за олакшице у ваздушном саобраћају.
- Извршен је преглед усаглашености извршених радова у чекаоници А10 АНТ према одобреној документацији.
- Извршен је преглед и анализа Извештаја Канцеларије Савета за Националну безбедност и заштиту тајних података у вези захтева ДЦВ за процену ризика.
- Извршен је преглед изведених радова према одобреном Елаборату „Уређење комерцијалног простора на спрату терминала 2 АНТ (локал Хлеб и кифле)“ са аспекта обезбеђивања у ваздухопловству.
- Урађен је предлог решења о одобрењу коришћења опреме за преглед обезбеђивање по захтевима DHL, АНТ и Аеродрома „Константин Велики“.
- Учествовано је на састанку Аеродромског комитета АНТ.
- Извршен је преглед извршених радова на изградњи оградне око периметра АНТ.
- Учествовано у прегледу извршених радова на уређењу комерцијалног простора терминала 2 АНТ;

- Извршен је преглед елабората у вези додатне заштите оградe око периметра АНТ и израда мишљења на елаборат, у делу који се односи на обезбеђивање у ваздухопловству
- Дато је мишљење на допуну елабората у вези извођења радова на водоводу, хидранту и топоводу дуж платформе Ц на АНТ.
- Учестовано је у прегледу извршених радова на платформи за *de-icing* на АНТ (I фаза).
- Учестовано је на састанку у МГСИ у вези са стањем обезбеђивања на Аеродрому „Константин Велики”.
- Учестовано је на састанку са представницима Израелске агенције за безбедност и Дирекције полиције у вези са успостављањем летова из РС.
- Састанак на АНТ са представницима АНТ, Полиције и El Al Airlines израелских власти у вези додатних мера обезбеђивања у ваздухопловству.
- Учестовано је на састанку са представницима израелских власти у вези додатних мера обезбеђивања у ваздухопловству.
- Дато мишљење на пројекат адаптације постојећег путничког терминала Аеродрома “Константин Велики“, са аспекта обезбеђивања у ваздухопловству.
- Урађена информација о тренутном стању обезбеђивања у ваздухопловству за МГСИ.
- Учестовано је на састанку Аеродромског комитета за обезбеђивање у ваздухопловству.
- Одржан је састанак са представницима МУП-а у вези сертификације службеника на пословима непосредног надзора над обављањем прегледа обезбеђивања.
- Одржан је састанак са Cargo Agent Navigator у вези консултација за стицање статуса RA3.
- Одржан је састанак са представницима Jugoscan везано за сертификацију центра за обуку ваздухопловног особља.
- Одржан је састанак са Air Serbia везано за отворена питања у области обезбеђивања у ваздухопловству.
- Урађен је предлог решења за примену мера обезбеђивања у ваздухопловству за мале аеродроме.
- Урађен је предлог решења за допуну листе изузећа од прегледа обезбеђивања лица која нису путници на АНТ.
- Поступљено је по захтеву АНТ за одобрење коришћења опреме за преглед обезбеђивања.
- Извршен је преглед приручника о раду и приручника о обуци Центра за обуку ваздухопловног особља: Jugoscan, АНТ, Air Serbia и израда мишљења.
- Учестовано је у праћењу завршне фазе радова на изградњи платформе за одлеђивање и заштиту од залеђивања АНТ (уклањање привремене оградe којом је била измештена граница јавне и критичног дела ОРЗ).
- Извршен је преглед усаглашености елабората „Реконструкција везног тела између Т1 и Т2 терминалне зграде АНТ“, са захтевима у вези са обезбеђивањем у ваздухопловству и израда мишљења.
- Извршен је преглед усаглашености елабората „Ревизија саобраћајно техничко-технолошког пројекта адаптације постојеће зграде Аеродрома „Константин Велики“ у Нишу“ са захтевима у вези обезбеђивања у ваздухопловству и израда мишљења на корекцију техничке документације.
- Извршен је преглед усаглашености Елабората технологије експлоатације објекта-Реконструкција и доградња фингерског ходника А (А6-А10) са захтевима у вези обезбеђивања у ваздухопловству и израда мишљења.

- Извршен је преглед усаглашености Елабората „Реконструкција терминала на Аеродрому „Константин Велики“ Ниш“ са захтевима у вези обезбеђивања у ваздухопловству и израда мишљења.
- Извршен је преглед и дато мишљење на елаборат извођења радова у вези са реконструкцијом терминала на Аеродрому „Константин Велики“ у Нишу.
- Дато је мишљење на корекције елабората „Реконструкција везног тела између Т1 и Т2 терминалне зграде Аеродрома „Никола Тесла“ са захтевима у вези обезбеђивања у ваздухопловству и састанак са представницима АНТ.

10.9 Лиценцирање контролора летења, као и центара за обуку КЛ

- Урађена је анализа услова за спровођење стручних процена (280) контролора летења.
- Урађено је решење (за тимове за одит, за издавање сертификата, негативног решења о непризнавању обуке у иностранству);
- Одобрени су програми и планови обуке, промене у организацијама за обуку, извршена је анализа и одобравање метода процене контролора летења у центру за обуку и јединицама контроле летења.
- Извршена је анализа и издата су решења којима се одобравају планови обуке (УТР) контролора летења за следеће јединице контроле летења SMATSA доо: ЦКЛ Београд, АКЛ Београд, АКЛ Батајница, АКЛ Вршац, АКЛ Поникве, АКЛ Краљево, АКЛ Ниш.
- Извршена је анализа и издата су решења којима се одобравају процедуре одржавања стручности (UCS) контролора летења SMATSA доо: ЦКЛ Београд, АКЛ Београд, АКЛ Батајница, АКЛ Вршац, АКЛ Поникве, АКЛ Краљево, АКЛ Ниш.
- Извршена је анализа и издата су решења којима се одобравају програми и планови континуиране обуке контролора летења SMATSA доо организација за обуку – јединица контроле летења за овлашћења: ACS, APS, APP и ADI
 - обука за освежење знања (*Refresher*), дообука (једна дообука)/обука из језика
- Извршена је анализа и издата су решења којима се одобравају програми и планови обука за стицање овлашћења: ОЈТ инструктора и Процењивача.
- Извршена је анализа и издата су решења којима се одобравају Програми и планови освежења знања за: ОЈТ инструктора и Процењивача.
- Извршена је анализа и издата су решења којима се овлашћује тело за процену језичког знања енглеског језика који се користи у ваздухопловној комуникацији
- Извршена је провера услова за издавање ауторизације као посебне исправе испитивачима стручне оспособљености контролора летења у: Центру за обуку КЛ – почетна обука и у јединицама контроле летења SMATSA доо.

10.10 Одобравање летова

Значајан део послова који се свакодневно обављају односи се на издавање одобрења за обављање јавног авио-превоза (редовног и ванредног), транспорт опасног терета и транспорт и транзит наоружања и војне опреме, спортско и аматерско летење, летење за сопствене потребе и ваздухопловне манифестације, у случајевима предвиђеним Законом о ваздушном саобраћају, Законом о транспорту опасног терета и Законом о превозу наоружања и војне опреме.

У периоду од 22.12.2015. године до 20.12.2016. године, обрађено је, односно одобрено по врстама саобраћаја:

- превоз опасног терета, војне опреме и наоружања-	829 захтева
- изузећа од забране транспорта опасног терета	- 130 захтева
- авио-такси превоз	- 369 захтева
- појединачни чартер летови	- 235 захтева

- ваздухопловне манифестације и летење беспилотним ваздухопловном - 205 захтева
- хитни медицински летови - 52 захтева
- редован и чартер авио-превоз за Сезону „Лето 2016.г.“
 - примљено 61 захтев за обављање редовног и чартер саобраћаја и code-share аранжмани,
 - обрађено укупно 129 захтева која се односе на измене у распореду, увођењу додатних ваздухоплова, измена линија и додатних летова.
- редован и чартер авио-превоз за Сезону „Зима 2016/17.г.“
 - примљена 52 захтева за обављање редовног и чартер саобраћаја и code-share аранжмани,
 - обрађено укупно 111 захтева који се односе на измене у распореду, увођењу додатних ваздухоплова, измена линија и додатних летова.

Ван радног времена (укључујући викенде и празнике) одобрено је укупно 7 захтева.

11. Трагање и спасавање

Потписивањем новог Споразума о пружању услуга трагања за ваздухопловом и спасавању лица у цивилном ваздухопловству са Министарством одбране, у систем је укључена и 714. Противоклопна хеликоптерска ескадрила 98. Ваздухопловне бригаде Војске Србије на Аеродрому Морава у Лађевцима, као и медицински капацитети и хелиодром Војномедицинске академије у Београду. Закључен је нови Споразум са МУП, Анекс 1. Споразума са КЦС и КЦН, као и Адендуми са МО, МУП, КЦС и КЦН.

У склопу унапређења система САР и потребе вертикалног спасавања у операцијама САР, Министарству одбране, као ангажованом учеснику, донирана су средства за набавку дизалице типа „SLG 300“ за ангажовани спасилачки ваздухоплов Војске Србије.

У Сектору је организована прва основна обука за координаторе САР у складу са новом изменом секторског Програма и плана обука, низ обука освежења знања, као и прва специјалистичка обука координатора у сарадњи са колегама кипарског JRCC Larnaca; Спроведена обука за тест мера обезбеђивања у ваздухопловству.

Спасилачко-координациони центар је у 2016. години учествовао у 56 операција, при чему је 49 операција било лажног карактера, док је у 7 операција СКЦ учествовао у координацији операције трагања и спасавања. Од 7 операција, догодила су се два удеса ваздухоплова, док се друге операције односе на принудна слетања, провери узбуне и асистенцији другим СКЦ.

Током 2016. године Спасилачко-координациони центар је примио 59 SIT 185 порука SS (највишег) приоритета. Сви случајеви SIT порука су благовремено и темељно решени у сарадњи са „COSPAS-SARSAT MCC“ центрима из Барија и Тулуза, SMATSA доо и контактима за узбуну регистрованог радио предајника за откривање позиције у случају нужде (ELT, PLB).

У оквиру Сектора су обављене 82 вежбе првог нивоа по ICAO стандардима (комуникацијски тест) са припадницима Војске Србије, МУП, КЦС, КЦН и SMATSA, а у делу провере функционалности и комплексности система САР, као и неопходности подизања нивоа узајамне сарадње и координације ангажованих учесника, почетком јесени одржана је редовна годишња вежба пуног опсега у којој су по први пут координисане активности спасилачких јединица два различита ангажована субјекта – Хеликоптерске јединице МУП Србије и Клиничког центра Србије.

Правовремено је одговорено на свих 12 комуникацијских тестова по захтеву „COSPAS-SARSAT MCC“ центра из Барија.

Регистровани су нови радио предајници (ELT и PLB) из нашег регистра у међународну базу регистрованих радио предајника (*IBRD – International 406 MHz Beacon Registration Database*). Укупан број регистрованих радио предајника за отривање позиције у случају нужде је 122, од чега је 106 активних. Одржавана је постојећа база регистрованих радио предајника за откривање позиције у случају нужде *Emergency Locator Transmitter (ELT)* и *Personal Locator Beacon (PLB)* из регистра који су већ унети у IBRD базу.

12. Унапређење кадровских капацитета

Током 2016. године, према евиденцији Групе за обуке у цивилном ваздухопловству, спроведене су (302) обуке за запослене у Директорату.

Највише обука је реализовано европским центрима за обуку и то у JAA TO (*Joint Aviation Authority Training Organisation*) при ECAC и IANS (*Institute of Air Navigation Services*) при Евроконтролу, преваходно из области саобраћајне делатности, пловидбености и ваздушне пловидбе.

Одржано је 12 интерних обука (основних, специјалистичких и освежавања знања) међу којима: Обука о значају обезбеђивања у ваздухопловству, Обука о примени ЗИН-а, Основна обука за инспекторе/провериваче, итд.

Одржане су и две “*IN house*” обуке у ДЦВ из области саобраћајне делатности, које је спровео JAA TO – *Non-Technical Skills Assessment Course* и *Dangerous Goods Training*.

Даље у тексту је дат преглед обука реализованих у 2016.г. по ОЈ ДЦВ:

12.1 Одељење саобраћајне делатности

Одељење саобраћајне делатности – реализовано је 8¹⁵ обука.

12.2 Одељење пловидбености

Одељење пловидбености – реализовано је 14¹⁶ обука.

12.3 Одељење ваздухопловног особља

У погледу стандардизације инструктора и испитивача, одржана су 3 семинара за освежење знања испитивача, један у Директорату и два у *ATO Cockpit Pro*.

У циљу повећања нивоа безбедности летења одржана су 3 семинара о безбедности летења са представницима ваздухопловне индустрије у Крушевцу, Новом Саду и Београду.

Такође, по питању обука запослених у Одељењу организована је једна основна обука, 3 специјалистичке, 3 практичне обуке, 2 обуке унапређења знања ваздухопловних инспектора, 12 стручних обука, 2 обуке за освежење знања.

¹⁵ *Dangerous goods, EASA NCC, non technical skills, AIRBUS performance engineer course A330, Europe flight time limitation, di icing anti icing, EASA air operations – CAT, special operating rules*

¹⁶ *IR Part M, Subparts G and I Training Course; Aircraft Registration Training Course; DOA/POA Combined (Annex Part 21) Training Course; Airworthiness Training Course; De-icing/anti-icing on the Ground; EASA Part M for General Aviation (IR Part-M, Subpart F) Training Course; EASA Basic Regulation (216/2008)-Total System Approach to Eur Civil Aviation; Maintenance Programme (Large Aircraft) Training Course; IR Part 66/147 Training Course; ETSO (Annex Part 21) Training Course; CS-23, CS-27 & 29 Introduction Training Course; IR Part M General Training Course; IR Part 145 Training Course; Type training for helicopter SA 341/342; Type training for A-330; IR Part M General Training Course; Human Factor in Aviation Maintenance; Auditing in a Maintenance Environment Training Course; CS-FSTD and related Part AR/OR articles Training Course; Type training for CESSNA 560XL; Aircraft Registration Training Course; Нови закон о општем управном поступку-стручни приказ; De-icing/Anti-icing Auditor Training.*

Спроведене су обуке запослених у Одељењу у вези са амандманима (ЕУ) бр. 1178/2011 која се односи на систем управљања безбедношћу, као и технике одитовања у вези са FCL (област лиценцирања летачког особља и сертификације центара за обуку летачког особља PART-FCL).

12.4 Група за заштиту права путника

Реализоване су 4¹⁷ обуке у области заштите права путника.

12.5 Група за ваздухопловну медицину

У циљу континуиране медицинске едукације за продужење лиценце лекара у Директорату, остварено је учешће на 10¹⁸ састанака.

Реализовано је 9¹⁹ обука и освежења знања из ваздухопловне медицине.

12.6 Одељење управљања ваздушним саобраћајем

У области управљања ваздушним саобраћајем реализовано је 8²⁰ обука.

12.7 Одељење комуникацијских, навигацијских и надзорних система и уређаја (CNS)

У области CNS реализовано је 8²¹ обука.

12.8 Одељење аеродрома

У области аеродрома реализовано је 15²² обука.

¹⁷ *Unruly Passenger Seminar; Regional workshop on the EU ACQUIS related to acces to grounding handling market and air passenger right*, Обука за стручне редакторе, *establishing an API System in the Republic of Serbia*.

¹⁸ Стручни састанак Секције за медицину рада Српског лекарског друштва на тему: “Радиолошко-токсиколошка заштита у радној и животној средини”; Стручни састанак Српског апотекарског друштва на тему: “Конгенитални глауком, савремени трендови дијагностике и лечења”; Стручни састанак Академије медицинских наука; Симпозијум ендокринологије; Међународни симпозијум Милош Клинике и *European Vitreo-Retinal Society* на тему: “*Diabetic eye disease*.”; Симпозијум удружења трансфузиолога Србије на тему: “Савремени приступ у примени матичних ћелија, трансплантацији органа и организацији службе хитне помоћи-Искуства лекара из Београда и дијаспоре”; VI Симпозијум Клинике за очне болести ВМА на тему: “Савремени трендови у офталмохирургији”; Међународни симпозијум КБЦ Звездара на тему: “Актуелно у офталмологији”; IV Симпозијум из контактологије Друштва контактолога офталмолога Србије; Семинар из ваздухопловне медицине ВМИ ВМА на тему: “Кинезитерапија и авиофизиолошки тренаж у ваздухопловству”; Основни курс из ваздухопловне медицине у Скопљу (Македонија); Напредни курс из ваздухопловне медицине у Скопљу (Македонија); 5. Европска конференција из ваздухопловне космичке медицине Конференција Европског удружења за ваздухопловну медицину у Норвешкој; *EASA Technical meeting - Opinion 09/2016, Update of Part MED*, Келн, Немачка; обука за обнављање знања из ваздухопловне медицине-АМЕ, Загреб.

¹⁹ Основни курс из ваздухопловне медицине у Скопљу (Македонија); Напредни курс из ваздухопловне медицине у Скопљу (Македонија); 5. Европска конференција из ваздухопловне космичке медицине Конференција Европског удружења за ваздухопловну медицину у Норвешкој; *EASA Technical meeting - Opinion 09/2016, Update of Part MED*, Келн, Немачка; обука за обнављање знања из ваздухопловне медицине-АМЕ, Загреб; “*EASA action plan conference*”, поводом предлога измене дела Part MED регулативе (захтеви у погледу психијатрије и психологије) у Келну, Немачка; *Medical Expert Group*, EASA, Келн; *Medical Standardisation Workshop*, EASA, Келн; *12th EASA AIRCREW Standardisation Meeting*;

²⁰ *The Performance Scheme (LEX-PERF); ATM Software Safety Assesment, Practical Safety Assessment (SAF-SA2), Airspace Strategy, ATM Occurance Investigation and Analyses, Implementnig Aeronautical Data Quality (ADQ)*, Имплементација *DPS fallback* система, Радионица о предложеној ЕУ регулативи о беспилотним ваздухопловима.

²¹ *Implementing Performance Based Navigation in ECAC, Global Navigation Satellite System, European Frequency Management.Principles and tools*; Имплементација *DPS fallback* система, *Towards Voice over IP in Aeronautical Communications*, Радионица о употреби апликације за процену људских ресурса националног надзорног тела, *Data link Implementation., Working Group for Aeronautical Fixed Services AFSG/20* групе.

²² *Airport Capacity and Performance, Safety Oversight of Safety Management System, Practical Safety Assessment, Workshop on Aerodrome Certification and Conversion of existing certificates*, Нови закон о општем

12.9 Служба за обезбеђивање у ваздухопловству

Реализовано 17²³ обука.

Такође, остварено је учешће на једном међународна семинару (радионица) у вези са израдом „Националног програма за сертификацију особља које обавља преглед обезбеђивања“ (ECAC *Workshop on National Screener Certification Programme*), као и на 4²⁴ домаћеобуке и 2²⁵ семинара.

12.10 Одсек за лиценцирање

Реализовано 8²⁶ обука као и летење у циљу одржавања дозволе пилота за потребе Директората у Бечу *Simulator Cessna XLS*.

12.11 Сектор за прописе и међународну сарадњу

Реализовано је 7²⁷ обука у области прописа и међународне сарадње.

12.12 Одељење за нормативно-правне послове и људске ресурсе

Реализовано је 9²⁸ обука у извештајном периоду.

управном поступку-стручни приказ, *Advanced Airport Operations*, Израда (пословне) презентације коришћењем *Power point* алата, Присуствовање презентацији апликације НАДЗОР у просторијама ДЦВ-а, Похађање обуке из DGR у организацији ДЦВ РС, Обука из области аеродромских накнада у организацији ЕК у Скопљу, Радионица „Припрема правног институционалног оквира за имплементацију Директиве 2002/49/ЕЗ у вези оцене и управљања буком у животној средини“, Учесће на курсу *EU Acquis in the field of Airports and Air Passenger Rights*, Учесће на обуци "*Advanced Airport Operations: Best Practice and Networking*" у организацији *GPI Aviation Training*, Лондон, Учесће на *FAA's National Runway Safety Meeting*, Вашингтон, САД, Учесће на регионалном *EACCC Workshop*-у, одржаном у Београду. , *Dangerous Goods Training Course for CAA Staff and Airposrt Authorities*, Спровођење обуке освежења знања у Одељења аеродрома, Обука о транспорту опасног терета у Центру за обуку АНТ;

²³ *ECAC Workshop on Current Threats and Challenges to Aviation Security, IATA Course on Unruly Passengers*, обука за рад на апликацији за сертификацију особља које обавља преглед обезбеђивања, интерна обука о значају обезбеђивања у ваздухопловству, обука у вези опасних материја (*Dangerous Goods Regulation*), *ECAC Workshop on Security Culture, ICAO Risk Management; Crisis Management*, учешће на *ECAC* обуци *Reccurent Training for NationaL Oditors*. обука у циљу припреме за примену ЗИИ, обука о значају обезбеђивања у ваздухопловству, курс за коришћење *ETD* система за детекцију трагова експлозива на аеродрому Никола Тесла, обука у области безбедности и здравља на раду, обука *Crisis Management* у Београду у организацији Евроконтрола, радионица *Behaviour Detection Workshop* центра за обуку „*AVSEC&EMERGENCY TRAINING*“ у Прагу, радионица *National workshop on establishing an advance passenger information system in the Republic of Serbia, OEBS*, интерна обука-освежење знања ваздухопловних инспектора/проверивача.

²⁴ Учесће на интерним обукама „Основна обука за ваздухопловног инспектора/проверивача“ и о примени ЗИИ; Организација обуке „Обука о значају обезбеђивања у ваздухопловству („*Aviation Security Awareness Training*“); Обука за поступање са тајним подацима;

²⁵ Учесће на семинару „Стручна редактура у теорији и пракси“; Учесће на презентацији аутоматизованог система за упаривање путника и пртљага („*Baggage Reconciliation System*“) на Аеродрому „Никола Тесла“;

²⁶ Обуке у *IANS – Luxembourg: LEX-SOCH и LEX-ORG*; Присуствовање радионици *Initiative for middle managers of CAA* у организацији *EASA* у Подгорици, Интерне обуке у оквиру Директората: Закон о општем управном поступку, Обука из области ЗИИ, Обука за апликацију контрола приступа запослених у ДЦВ, Обука из области обезбеђивања за продужење пропуснице за улазак на АНТ и Константин Велики, Обука за апликацију Надзор – вођење одита и евиденција инспекција.

²⁷ *Regional workshop on the EU ACQUIS related to acces to grounding handling market and air passenger right, The use of RPAS/drones and the impact on aviation safety and security/ challenges and opportunities, EASA NCC (non-commercial air operations with complex motor-powered aircraft)*, Нови закон о општем управном поступку – стручни приказ, *Regional workshop on the EU Aquis Relate mo Airport Charges and Charging Scheme for Air Navigation Services, Unruly Passenger Seminar, Dangerous Goods Training Course for CAA Staff and Airport Authorities*.

²⁸ Конференција о радним односима, Евиденција и архивирање документације у области безбедности и здравља на раду, Измене и допуне закона о безбедности и здравља на раду, Престанак радног односа, Заснивање радног односа, Уговор о раду, уговори ван радног односа, Инспекцијски надзор у области

12.13 Одељење за финансије и рачуноводство

Остварено је учешће на семинарима и програмима обуке за унапређење знања из области финансија, рачуноводства и интерне ревизије ради праћења учесталих промена законских решења из ове области.

12.14 Одељење за план и анализу

Остварено је учешће на 15²⁹ обука и то из области: јавних набавки, технике провере/одита, финансијског планирања и извештавања, пословног планирања и извештавања и управљања пројектима, *Microsoft* алата, обрачуна аеродромских и накнада из области ваздушне пловидбе и др.

12.15 Одсек за информационо-комуникационе послове

Реализована једна обука: *CISCO Advanced Security*, као и учешће на Фестивалу информатичних достигнућа ИНФОФЕСТ 2015.

12.16 Група за квалитет

Реализовано је 5³⁰ обука.

Запослени у Групи за квалитет завршили су обуку за интерне провериваче одржану у Директорату (у организацији Југоинспекта) за процес спровођења интерне провере у Директорату.

Такође, остварено је учешће на Конференцији о квалитету „Квалитет у пракси, праћење у функцији безбедности тржишта и задовољства потрошача“ одржаној у Сутомору.

12.17 Интерни ревизор

У извештајном периоду похађано је 5³¹ обука.

безбедности – примери из праксе, Интерни ПР и израда плана интерних комуникација, Курс за интерне провериваче система менаџмента квалитетом Југоинспект Београд, Утврђивање потребе за обуком.

²⁹ Планирање јавних набавки у 2016.г, Јавне набавке у РС, Квартално извештавање и актуелна питања јавних набавки, Једнодневно саветовање у области јавних набавки; Обука QMS Проверивач / Водећи проверивач по ISO 9001-2015; Анализа финансијских извештаја; Савремено управљање пројектима – напредне технике, Управљање ризицима према ISO 31000, Дефинисање кључних индикатора перформанси (KPI); Excel – основни ниво, Креирање извештаја и графикана у Excelu, Word-напредни ниво; Обука на тему Уредбе бр. 390/2013 и 391/2013 у односу на планове учинака у Луксембургу, TAIEХ обука на тему принципа обрачуна аеродромских и накнада за услуге у ваздушној пловидби (Скопље/Македонија); Обука из области безбедности здравља на раду, Обука о Закону о управном поступку;

³⁰ Обука за интерне провериваче система менаџмента квалитетом (ISO 9001:2015), Обука за интерне провериваче управљање животном средином (ISO 14001:2015), 23. Конференција о квалитету „Квалитет, основ за привредни и регионални развој“, „Quality Management – Principles & Practice in an Aviation Environment“, „Delivering the Promise of Performance and Evidence Based Aviation Training“, Берлин, Немачка.

³¹ Специјалистички семинар „Основи, методе и технике интерне ревизије код директних и индиректних буџетских корисника“, Саветовање за кориснике јавних средстава на Златибору у организацији Савеза рачуновођа и ревизора Србије, Континуирана едукација „Како приступити анализи пословних процеса и процени пословних ризика“ у организацији Коморе овлашћених ревизора, Основна обука за финансијско управљање и контролу у организацији Министарства финансија-Централне јединице за хармонизацију, Основна обука за интерне ревизоре у јавном сектору у организацији Министарства финансија – Централна јединице за хармонизацију.

13. Унапређење организационо институционалних капацитета

13.1 Управљање квалитетом

У извештајном периоду Група за квалитет је израдила Појмовник ваздухопловних термина ДЦВ-ДИР-001. Имајући у виду Систем менаџмента квалитетом ISO 9001:2008, урађено је усаглашавање са:

- 14 новоиздатих приручника са ДЦВ-ДИР-ПР-001 Процедуром о изради и управљању документима,
- 10 програма,
- 46 процедура,
- 12 упутстава.

Спроведена је интерна провера у Директорату у периоду 21.09-07.10.2016.г. Извештај са интерне провере 01/16 садржао је следеће: проверу документованости система менаџмента квалитетом, проверу примене и познавања докумената система менаџмента квалитетом, провера спремности организације за предстојећу 1. надзорну проверу од стране сертификационог тела.

Прва надзорна провера проверивачког тима *JUQS* у којој је тим проверивача посетио Секторе у којима је на интерној провери већ евидентирана неусаглашеност.

Потврда сертификације система менаџмента квалитетом:
СЕРТИФИКАТ SRPS ISO 9001:2008 – Обим потврде сертификације: доношење, спровођење и надзор над применом регулаторних захтева и спровођење управних поступака у области безбедности и обезбеђивања у цивилном ваздухопловству.

- Представљање *Compliance monitoring* УПРАВЉАЊЕ ПРОМЕНАМА за време *EASA standardization inspection ATM/ANS*.

Остали послови:

- Извршено је континуирано ажурирање дељеног директоријума „*public*“/„*QMS*“;
- Урађени: Извештај о одобреној документацији у Директорату и периоду 30.09.2015.г. - 07.10.2016.г.; Извештај о анализи анкете прикупљање запажања корисника услуга и примедби о раду Директората у периоду 26.09.2015-07.10.2016.г.; преиспитивање QMS-Записник са преиспитивања QMS – 10.10.2016.г.

За 2016 годину било је предвиђено увођење стандарда ISO 27001 - дефинисање система менаџмента заштите и ISO 18001 дефинисање система управљања заштитом. Стандард ISO 27001 није имплементиран, с обзиром да је Стандард у транзицији, те је примена оба стандарда померена на 2017. годину.

13.2 Интерна ревизија

Интерни ревизор обавља послове независно од организационих јединица у Директорату и директно је одговоран директору Директората.

У току 2016. године је започето успостављање интерне ревизије односно система мера за управљање и контролу прихода и расхода, имовине и обавеза Директората са циљем да се обезбеди уверавање о адекватности и функционисању постојећих процеса управљања ризиком, контроле и управљања организацијом, као и да ли ови процеси функционишу на предвиђени начин и омогућују остварење циљева Директората. Послови и резултати интерне ревизије за период 05.05-31.12.2016. године су следећи:

- сачињена је Повеља интерне ревизије Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије;
- сачињена је Процедура о начину обављања послова интерне ревизије у Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије;

- сачињена је Информација о примени Процедуре о изради и управљању документима;
- сачињена је Информација о обавези успостављања финансијског управљања и контроле (ФУК);
- сачињен је Предлог стратешког плана интерне ревизије за период 2017-2019. година;
- сачињен је Предлог годишњег плана интерне ревизије за 2017. годину.

13.3 Информационо-комуникациони послови

1) Одржавање информационо-комуникационе инфраструктуре (десктоп платформе, серверске платформе, мрежна инфраструктура, периферијски уређаји):

- Администрација сервера и мрежне инфраструктуре, праћење (мониторинг) перформанси и подешавање система, преглед системских извештаја на серверима, праћење рада и одржавање мрежних штампача, праћење процеса израде резервних копија, ...
- Сегментирање мреже.
- Имплементација продужетка лиценце за софтвер за заштиту од малициозног софтвера набављеног по Плану набавки за 2016.г.
- Реализација уговора о редовном и превентивном одржавању климатизације и противпожарног система, замена вентилатора на кондензатору клима уређаја.
- Израда Power Shell скрипте за Exchange.

2) Унапређење информационо-комуникационе инфраструктуре / имплементација: система обједињених комуникација, алата за администрацију Oracle базе података, система за израду резервних копија и архивирање података:

- по Плану за 2014.г:
 - Реализација уговора по ЈН 16/2014 – услуга имплементације Microsoft платформе. Инсталација и конфигурирање софтвера *System Center Configuration Manager (SCCM)2012R2* и *System Center Operations Manager (SCOM)2012R2*. Инсталација и конфигурирање сервера електронске поште.
 - Реализација уговора по ЈН 16/2014 – услуга имплементације Microsoft платформе. Инсталација Share Point сервера, израда и имплементација интерног портала.
- по Плану за 2015.г:
 - Реализација уговора по ЈНМВ 28/2015 – добра, мрежни приступни свичеви
 - Реализација уговора по ЈНМВ 29/2015 – добра, персонални рачунари.
 - Реализација набавке по захтеву 018/2015 (2 *Wlan* контролера и 8 *access point'a*; имплементација *WiFi* у просторијама Директората.)
 - Додела персоналних рачунара из ЈНМВ 29/2015 – добра, персонални рачунари
- по Плану за 2016.г:
 - Реализација уговора по ЈНМВ 09/2016 – добра, „Oracle“ лиценце
 - Реализација уговора по ЈНМВ 11/2016 – услуга, инсталација Oracle производа
 - Реализација уговора по ЈНМВ 19/2016 – радови, пројектовање и реконструкција систем сале.

3) Увођење система управљања документима и управљања пословним процесима на *OpenText* платформи:

- Реализација набавке по захтеву 09/2014 (*OpenText* лиценце, Писарница, аутоматизација пословног процеса у ДЦВ, обука)

4) Унапређење сигурности информационог система: имплементација система за унапређење сигурносне инфраструктуре, контрола приступа мрежи и апликацијама и заштита мрежног саобраћаја, имплементација система за заштиту апликативних сервера и база података и успостављање система заштите при интеграцијама са екстерним системом, дефинисање политике класификације података, систем за управљање инцидентима у мрежи и класификацију података:

- Реализација уговора по ЈНМВ 18/2015 – услуга израде документа „Унапређење сигурности информационог система“.

5) Увођење нових софтверских алата и апликација и продужетак лиценци постојећег софтвера (*Adobe CC*):

- Инсталација две лиценце *Adobe Acrobat*
- Продужетак лиценце за *Adobe CC*, набавка нових лиценци за *Adobe Acrobat Pro DC* и инсталација.

6) Развој апликативног софтвера неопходног за подршку процесима ДЦВ: интерни развој и одржавање апликативног софтвера коришћењем алата “*Oracle Application Express*“, учешће у екстерном развоју апликативног софтвера.

- Дорада и исправљање грешака у апликацији *ATOS*
- Реализација уговора по ЈНМВ 26/2015 – услуге, програм за електронску администрацију пријава догађаја у оквиру ДЦВ
- Пројектовање и развој апликације „Дозволе контролора летења“

7) Техничка подршка запосленима у коришћењу информационо комуникационих технологија.

- Интервенције на софтверу и хардверу по захтеву корисника.

8) Истраживање могућности унапређења интегралног информационог система ДЦВ. Праћење и проучавање трендова у развоју информационо комуникационих технологија (ИКТ) и пројеката који се реализују у окружењу. Анализа праваца развоја, праћење технолошких достигнућа, стално стручно усавршавање, присуство у стручној јавности...

- Присуство конференцији *APEX Connect 2016*.

9) Учешће у активностима у вези са набавкама из домена ИКП (анализа захтева корисника, истраживање тржишта, израда спецификација, имплементација...): Инфраструктура, Апликативни софтвери који се могу набавити на тржишту:

- набавке по Плану за 2015.г.:
 - Набавка персоналних рачунара;
 - Набавка *UPS*ова за напајање рачунара;
 - Набавка услуге израде програм за електронску администрацију пријава догађаја у оквиру ДЦВ;
- набавке по Плану за 2016.г.:
 - ЈНМВ 03/2016 -Тонери
 - ЈН 04/2016 - Услуга мобилне телефоније
 - ЈНМВ 09/2016 - *Oracle* лиценце
 - ЈНМВ 11/2016 - Инсталација *Oracle* производа
 - ЈН 14/2016- Лиценце за „*Business Process Management*“ и Израда софтвера за набавке
 - ЈНМВ 18/2016 - Системска подршка и одржавање целокупног серверског и *disk storage* система
 - ЈНМВ 19/2016 - радови, пројектовање и реконструкција систем сале
 - ЈНМВ 31/2016 - Систем за унапређење сигурносне инфраструктуре, контрола приступа мрежи и апликацијама и заштита мрежног саобраћаја

- ЈНМВ 34/2016 - Централни UPS за систем салу
- ЈНМВ 35/2016 - Софтвер за прављење резервне копије и архивирање
- ЈНМВ 36/2016 - Персонални рачунари
- систем за заштиту апликативних сервера и база података и успостављање система заштите при интеграцијама са екстерним системима (урађена техничка спецификација, поступак реализације је померен на 2017.г.)
- набавке по Плану за 2016.г. на које се Закон о јавним набавкама не примењује сходно члану 39. став 2. овог закона:
 - Набавка антimalвер софтвера за Exchange сервер;
 - Одржавање рачунарске опреме;
 - Одржавање рачунарске мреже;
 - Интернет услуге – Примарни линк;
 - Одржавање система за дојаву и гашење пожара и одржавање клима у систем сали;
 - Администрација *Oracle* база података;
 - Интернет услуге (АНТ) + IPTV;
 - Продужетак лиценце за софтвер за заштиту од малициозног софтвера;
- Учешће у раду Комисије за реализацију набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује сходно члану 39. став 2. овог закона:
 - Периферијски уређаји (мултифункције скенери, штампачи) – скенер за Писарницу
 - Одржавање телефонске централе
 - Периферијски уређаји (мултифункције скенери, штампачи)
 - Одржавање периферијских уређаја
 - Решење за унапређење, оптимизацију и контролу штампе

10) Учешће у заједничким пословима ДЦВ у циљу унапређења организационо институционалних капацитета:

- Учешће у 1. фази пројекта Е-инспектор.
- Портал еУправа: могућност коришћења за услугу ДЦВ – Процес регистрације дрoнова.
- Учешће у организацији Конференције о трагању и спасавању (фебруар 2016. године).
- учешће у реализацији уговора по Плану набавки за 2015. и 2016.г.:
 - ЈНМВ 23/2015 – добра, систем за контролу приступа.
 - ЈНМВ 24/2015 – добра, видео надзор.
 - ЈНМВ 15/2016 – Услуге функционалне анализе Директората.

13.4 Нормативно-правни послови и људски ресурси

У извештајном периоду је из области нормативно-правних послова и људских ресурса рађено на следећим правилницима, актима и решењима:

- нов Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места запослених у Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије (у периоду израде овог извештаја, израда је у току);
- Сачињена је Процедура о управљању људским ресурсима;
- Сачињена је Процедура о начину вођења евиденције о уласку/изласку у пословну зграду ДЦВ;
- Сачињено је Упутство о критеријумима и мерилима за утврђивање радног учинка запослених у Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије;
- Сачињен је Уговор о стручном усавршавању са Air Serbia;
- израђивани су: Уговори о раду, анекси уговора о раду; Уговори о привременим и повременим пословима, уговори о делу; Решења о коришћењу годишњег

одмора, прекиди годишњих одмора и измене решења; Решења о службеним путовањима; Решења о плаћеним и неплаћеним одсуствима;

- Спроведен је конкурс за пријем у радни однос на неодређено време за два радна места;
- Реализовано је праћење и организација приправничког стажа и завршних испита;
- Остварено је присуство обукама у вези са применом прописа из области радних односа, упраног поступка и безбедности и здравља на раду, као и похађање семинара везано за јавне набавке;
- израђивани су интерни акти, овлашћења, аеродромских пропусница и граничних дозвола;
- Рађено је на организацији израде евиденционих картица за запослене, посетиоце и спољну услугу;
- Извршено је тестирање запослених из области безбедности и здравља на раду и ажурирање достављеног материјала; обављање и других послова из области безбедности и здравља на раду;
- Органозовани су систематски прегледи за запослене.

Остале активности:

- Превођење документата по захтеву³²;
- Организација ефикасног и несметаног одвијања процеса пресељења запослених унутар пословне зграде Директората;
- Учествовање у спровођењу јавних набавки за 2016. годину као чланови комисије;
- Организација и руковођење процесом рада у Одсеку за опште послове, односно процесом управљања и одржавања пословног простора, односно физичко-техничког одржавања; Обављање надзора и реализација одређених радова унутар пословне зграде у склопу јавних набавки за 2016. годину.
- Организација преласка службене мобилне телефоније Директората на новог провајдера.
- Обављање текућих послова из библиотечко-информационе делатности (библиографска обрада, инвентарисање, индексирање, поручивање, циркулација, дисеминација информација, претрага) у складу са Законом о библиотечко-информационој делатности („Службени гласник РС“, број 52/11).
- Текући послови Писарнице-велики ангажман запослених у Писарници везано за преузимање нових здравствених књижица за запослене и оне који су осигурани преко њих.

13.5 Финансије и рачуноводство

У извештајном периоду су из области финансија и рачуноводства реализоване следеће активности:

³² Правилника о пружању услуга земаљског опслуживања на аеродромима („Службени гласник РС“, број 61/15); Правилника о беспилотним ваздухопловима; уговора у вези Secondment-Евроконтрола; позивног писма на експертски састанак у области SAR; Превод транскрипта видеа са SAR конференције; Извештај са Регионалне конференције о трагању за ваздухопловом и спасавању лица-Београд, 8/9.02.2016.г.; извештаја са Регионалног експетског састанка о трагању за ваздухопловом и спасавању лица- Београд, 04.05.2016.г. Корекција превода *Draft Agenda for Regional Expert Meeting on SAR; COMMISSION NOTICE Interpretative Guidelines on Regulation (EC) No 261/2004 of the European Parliament and of the Council establishing common rules on compensation and assistance to passengers in the event of denied boarding and of cancellation or long delay of flights and on Council Regulation (EC) No 2027/97 on air carrier liability in the event of accidents as amended by Regulation (EC) No 889/2002 of the European Parliament and of the Council; COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION (EU) No 391/2013 of 3 May 2013 laying down a common charging scheme for air navigation services; Manual on the Competencies of Civil Aviation Safety Inspectors*; преводи за интернет страницу Директората; дописи, саопштења и кореспонденције;

- Урађен је завршни рачун за 2015.г, достављени су подаци за статистичке потребе АПР-у; реализована је комуникација са екстерним ревизором, достављени сви финансијски извештаји са Напоменама и мишљењем независног ревизора, као и предлогом одлуке о расподели добити из 2015.г. УО на усвајање, достава АПР, као и МГСИ у циљу информисања Владе РС о истим;

- урађена је пројекција новчаног тока, као и упоредних показатеља трошкова и прихода за 2016.г. у циљу сагледавања финансијске моћи Директората;

- Реализоване су редовне активности у вези са: електронским плаћањем обавеза; обрачуном зарада и осталих личних примања, регистром запослених, као и обрачунима и потврдама по осталим уговорима из и ван радног односа; комплетирање документације за плаћање, (захтеви за набавку, уговори, отпремнице и сл. овера, односно потписивање документације од стране наручиоца посла или робе из ДЦВ), обрачуном прихода (превоз, солидарна помоћ, отпремнине, обрачун трошкова службених путовања у земљи и иностранству, коришћење сопственог возила; испитивачима (запослени/пензионери/незапослени), ауторски хонорари, привремени и повремени послови, (запослени/пензионери/незапослени), накнада за УО, допунски рад, јубиларне награде, пакетићи за децу поводом Нове године), извештајима о дневном току новца; комуникацијом са Пореском управном, банкама и фондовима, као и „Бит Импекс“-ом у вези са рачуноводственим софтвером; аконтацијама и повраћајем готовине по службеним путевима; пословима ликвидатуре и контроле плаћања, благајничким пословима; распоредом девизних и динарских прилива и увођење у контролник; комуникација са банкама по разним основама (потврде за регистрацију, измирења обавеза по бизнис картицама, конверзија...), достава МУН образаца ПИО фонду за исплаћене приходе, рефундација боловања преко 30 дана из РФЗО, попуњавање свих врста образаца запосленима (банке, амбасаде, итд.);

- Урађени су годишњи М-4 обрасци за 2016.г.; урађене су и достављене ППП ПО потврде свим запосленим лицима у Директорату, као и ангажованим лицима од стране Директората;

- Извршене су припреме за попис имовине и обавеза, нова евиденција измена локација и рачунополагача; попис и искњижавање основних средстава ДЦВ који се донира; обука за примену новог система Bar-cod и његова примена на сва основна средства; реализација пописа имовине и обавеза Директората за 2016.г.;

- Извршене су припремне радње за израду завршног рачуна за 2016.г. и израда пројекције финансијског резултата;

- Остварено је учешће у изради Финансијског плана Директората за 2017.г.

13.6 План и анализа

У извештајном периоду урађено је следеће:

1) Пословно / финансијско планирање и извештавање:

- Урађен Извештај о раду ДЦВ РС за 2015.г. и усвојен на УО ДЦВ (број 1/0-01-0002/2016-0005 од 26.02.2016.г.); дата сагласност Владе РС на исти (Закључак ВРС 05 број: 021-3366/2016 од 31.03.2016.г.);

- Урађен Програм рада ДЦВ РС за 2017.г. и одобрен од стране УО ДЦВ (број 1/0-01-0006/2016-0004 од 05.12.2016.г.); у поступку је добијања сагласности ВРС;

- Урађен Финансијски план ДЦВ за 2017.г. и одобрен од стране УО ДЦВ (број 1/0-01-0006/2016-0006 од 05.12.2016.г.); извршена је измена план у складу са мишљењем Министарства финансија, те је измењен план усвојен од стране УО ДЦВ (број 1/0-01-0007/2016-0009 од 29.12.2016.г.) и послат МГСИ на даље поступање у циљу достављања ВРС на сагласност;

- Усвојени План јавних набавки, као и План набавки на које се не примењује ЗЈН за 2016.г. јануара 2016.г. (једна измена априла 2016.г.); у току је поступак усвајања планова набавки за 2017.г.;

- Израда Нацрта Стратешко пословног плана ДЦВ за период од 2017. до 2021. године;

- Периодична обрада података о приходима и расходима ДЦВ РС за 2016.г. и израда финансијских анализа и информација руководству о процени реализације Финансијског плана ДЦВ за 2016.г.;

2) Терминалне накнаде:

Обрада извештаја SMATSA доо о терминалним накнадама и израда Споразума и анекса Споразума о исплати потраживања Директората по основу терминалних накнада (Споразум за 2016.г. и Анекс 1, 2. и 3. овог споразума; Анекс 4. и 5. Споразума за 2015.г.);

3) Рутне накнаде:

- Израда месечних информација о фактурисаним рутним накнадама за дати месец за потребе књиговодства ДЦВ;

- Учешће у изради Споразума, Анекса и Адендума у вези са ангажовањем потенцијала МУП, МО, Клиничких центара Србије и Ниша, као и у вези са правдањем средстава по истим;

4) Аеродромске накнаде:

- Уношење дневних/месечних извештаја оператера аеродрома о пошти, роби и путницима у одласку у апликацију за накнаде CAD PAX и CAD CAR и издавање фактура за исте;

- израда месечних информација руководству ДЦВ о 10 највећих дужника за CAD PAX и CAD CAR;

5) Развој и примена система управљања квалитетом:

- измена Процедуре набавки (измене су у примени од 27.05.2016.г.);

- измена Процедуре пословног планирања и извештавања (измене су у примени од 27.05.2016.г.);

- израда Процедуре организације службених путовања у иностранство (у примени од 27.05.2016.г.) и измена исте (у примени од 17.06.2016.г.);

- израда Процедуре организације састанака (у примени од 01.09.2016.г.);

- измена Упутства за попуну планских образаца (у примени од 12.09.2016.г.).

б) Послови јавних набавки

- Израђен је Интерни план за спречавање корупције у јавним набавкама;

- У току 2016. године је покренуто 38 поступка јавних набавки, од тога су закључена 33 уговора и то:

Закључени су следећи уговори:

1. ЈНМВ 01/2016 – услуге чишћење радног простора

2. ЈНМВ 02/2016 – добра, канцеларијски материјал

3. ЈНМВ 03/2016 – добра, тонери

4. ЈН 04/2016 – услуге мобилне телефоније

5. ЈН 05/2016 – добра, набавка и уградња клима система у пословном простору

6. ЈНМВ 06/2016 – услуге обезбеђења и ПП заштите ДЦВ

7. ЈНМВ 07/2016 – услуге, обуке за овлашћење МЕР и IR/МЕ и продужење важења овлашћења за летење на типу авиона

8. ЈНМВ 08/2016 – добра, електрична енергија

9. ЈНМВ 09/2016 – добра, „Oracle“ лиценце

10. ЈНМВ 10/2016 – добра, набавка и уградња LED расвете за пословни простор

11. ЈНМВ 11/2016 – услуга, инсталација Oracle производа

12. ЈНМВ 12/2016 – услуга, сервис аутомобила
 13. ЈНМВ 13/2016 – добра, нафтни деривати
 14. ЈНМВ 15/2016 – Услуге функционалне анализе Директората цивлног ваздухопловства Републике Србије
 15. ЈН 16/2016 – услуге, редован авио-превоз
 16. ЈНМВ 17/2016 – услуге осигурања зграде, колективно осигурање запослених, путно осигурање и осигурање службених возила
 17. ЈНМВ 18/2016 – услуге, системска подршка и одржавање целокупног серверског и disk storage система
 18. ЈНМВ 19/2016 – радови, пројектовање и реконструкција систем сале
 19. ЈН 20/2016 – добра, канцеларијски намештај
 20. ЈН 21/2016 – услуге, одржавање софтвера за финансије и рачуноводство
 21. ЈНМВ 22/2016 – добра, набавка и уградња кондензационог котла
 22. ЈНМВ 23/2016 – услуге, изнајмљивање паркинг простора
 23. ЈНМВ 24/2016 – радови, замена подова
 24. ЈНМВ 25/2016 – радови, хидроизолација дворишног простора, замена плоча и светларника
 25. ЈНМВ 26/2016 – радови, израда топлог пролаза по постојећем пројекту
 26. ЈНМВ 27/2016 – радови, адаптација подрумских просторија са санитарним чворовима
 27. ЈНМВ 28/2016 – услуге, израда генералне пројектне документације за инвестиционо текуће одржавање пословног простора
 28. ЈНМВ 29/2016 – радови, израда топлог пролаза по постојећем пројекту
 29. ЈНМВ 30/2016 – набавка и уградња лифта
 30. ЈН 31/2016 – систем за унапређење сигурносне инфраструктуре, контрола приступа мрежи и апликацијама и заштита мрежног саобраћаја
 31. ЈНМВ 32/2016 – лекарски прегледи за запослене
 32. ЈНМВ 34/2016 – централни UPS за систем салу
 33. ЈНМВ 35/2016 – набавка софтвера за прављење резервне копије и архивирање;
- У току су поступци набавке следећих добара/услуга:
34. ЈНМВ 36/2016 – персонални рачунари
 35. ЈН 33/2016 – софтвер за теоријске испите
 36. ЈН 38/2016 – допуна софтверског програма OTS (*Operator Training System*) за обуку особља прегледа обезбеђивања аеродрома
- Стављена ван снаге Одлука о покретању поступка у 2016. години за:
37. ЈН 14/2016 – Лиценце за „*Business process management*“ и израда софтвера за набавке
 38. ЈН 37/2016 – адаптација ресторанског простора, мултифункционални простор по пројекту.

7) Организација службених путовања – организована су 403 службена путовања у току 2016.г;

8) Поред осталих редовних активности, Одељење је у 2016.г. израдило 4 Уговора о донацији, и то са:

- МО - донација за набавку једне дизалице СЛГ-300 која ће се користити у сврху унапређења оперативне способности РВиПВО у операцијама трагања за ваздухопловом и спасавања лица у цивилном ваздухопловству;
- Аеродром Росуље код Крушевца – 2 Уговора и то за помоћ за: извођење геомеханичких истражних радова са израдом Елабората за потребе пројектовања аеродрома, као и за Техничку контролу Пројекта за грађевинску дозволу полетно

слетне стазе, рулне стазе и платформе и хангара са пратећим садржајем аеродрома;

- Удружењу линијских пилота Србије - у сврху помоћи реализацији акције „У част српских ваздухопловних великана“.

13.7 Повидбеност

Објављивањем Националног програма безбедности Републике Србије (ССП) активирано је учешће Одељења у раду на доношењу плана безбедности, дефинисању индикатора безбедности, увођење нове процедуре рада и нове обраде базе података инцидената/догађаја.

Настављен је процес имплементације система квалитета (QMS) кроз интерне и екстерне провере.

Увођење нове делатности у рад Директората, „интерне ревизије“ где се сходно захтевима пројеката дефинисања и имплементације Одељења пловидбености дефинисано (90) различитих процеса који се обављају у оквиру делатности пловидбености, а који су потом укључени и у нови предлог организације и систематизације Директората, која се тренутно израђује.

13.8 Управљање ваздушним саобраћајем

- Развијена апликација за подршку надзору (ATOS) за планирање и документовање провера и инспекција.
- Урађен је Приручник за рад Сектора за ваздушну пловидбу, аеродроме и обезбеђивање.
- Урађен је Приручник безбедносног надзора.

13.9 Комуникацијски, навигацијски и надзорни системи и уређаји (CNS)

Формирана је радна група за тестирање и унапређење апликације за подршку надзора, евиденцију провера и инспекција.

Приручник безбедносног надзора је усаглашен са системом квалитета Директората. Остварено је учешће у изради интерних процедура, формулара, база података, планова у вези са надзором.

13.10 Аеродроми

Реализовано је редовно ажурирање Приручника за рад Одељења аеродрома и израда и ажурирање постојећих упутстава.

13.11 Обезбеђивање

У циљу унапређења пословања Директората, поред редовних активности, остварено је учешће и у изради годишњег плана провера и надзора, изради техничких спецификација за област обезбеђивања и годишњег Извештаја о систему финансијског управљања и контроле.

13.12 Лиценцирање контролора летења

Реализовано је усклађивању докумената са захтевима QMS. Урађено је 17 упустава/процедура, 65 записа/образаца/контролних листа сходно новом Правилнику о дозволама контролора летења, центрима за обуку и ваздухопловно медицинским центрима. Израђени су и ажурирани интерни документи сектора и одсека, као и процедура, програма одита и инспекцијских надзора.

13.13 Трагање и спасавање

У извештајном периоду су измењена сва документа и усклађена са системом квалитета Директората. Донет је Приручник СТС, измењен и допуњен Приручник СКЦ, донете су процедуре.

Остварено је присуство вежбама ангажованих субјеката који учествују у систему трагања и спасавања – током спровођења вежбе SAREX 38-16 у контролном хеликоптеру МУП, ХЈ МУП и КЦС.

13.14 Интернет презентација Директората и интерно информисање запослених

У току 2016. године су реализовани и послови у вези са електронском презентацијом Директората и то:

- израђена је нова интернет презентација Директората;
- интернет презентација се редовно ажурира прилозима ОЈ ДЦВ, објављују се све измене и обавештења намењена корисницима интернет презентације Директората.

У току 2016. године је објављено је пет бројева интерних новина „Директорат ДАНАС“.

Број

110-01-0001/2017-0004

У Београду,

24.02.2017.

УПРАВНИ ОДБОР



Председник


Проф. др Оља Чокорило, дипл. инж

ПРИЛОГ: СКРАЋЕНИЦЕ

АКЛ	Аеродромска контрола летења
АЦВ ЦГ	Агенција цивилног ваздухопловства Црне Горе
АНТ	Аеродром Никола Тесла, Београд
БХДЦА	Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине
ВМО	Ваздухопловно медицинско особље
ДЦВ/Директорат	Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије
ЕВРОКОНТРОЛ	Европска организација за безбедност ваздушне пловидбе
ЕЗ	Европска заједница
ЕСАА споразум	
ЕК	Европска комисија
ЕУ	Европска унија
Закон	Закон о ваздушном саобраћају
ЗИН	Закон о инспекцијском надзору
ЈН	Јавна набавка
ЈНМВ	Јавна набавка мале вредности
КЕИ	Канцеларија за европске интеграције Владе Републике Србије
КЛ	Контролори летења
МО	Министарство одбране Републике Србије
МГСИ	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије
МУП	Министарство унутрашњих послова Републике Србије
НПАА	Национални програм за усвајање правних тековина Европске уније
НБС	Народна банка Србије
ОЈ ДЦВ	Организација јединица Директората
ППП ПО	Појединачна пореска пријава по одбитку
РХМЗ	Републички хидрометеоролошки завод Републике Србије
САР	Трагање и спасавање
СКЦ	Спасилачко координативни центар
УО ДЦВ	Управни одбор Директората
АIP	Зборник ваздухопловних информација (Aeronautical Information Package)
АMHS	Систем за аутоматску обраду порука (<i>Automatic Message Handling System</i>)
АМС	Центар за ваздухопловну медицину (<i>Aeromedical Center</i>)
АNS	Услуге ваздушне пловидбе (<i>Air Navigation Services</i>)
АОС	Потврда о оспособљености за обављање јавног авио-превоза
АРР	Прилазна контрола летења
АТСО	Контролор летења (<i>Air Traffic Controller</i>)
АТFCM	Управљање протоком и капацитетом ваздушног саобраћаја (<i>Air Traffic Flow and Capacity Management</i>)
АТМ	Управљање ваздушним саобраћајем (<i>Air Traffic Management</i>)
АWOPS	<i>Application for all Weather Operations Approval</i>
СКЛ / ЦКЛ	Центар контроле летења
СNS	Услуге комуникације, навигације и надзора (<i>Communication, Navigation and Surveillance</i>)
ЕСАА	Заједничко европско ваздухопловно подручје
ЕСQB	Европска централна банка питања (<i>European Central Question Bank</i>)
FAA	Ваздухопловна власт САД (<i>Federal Aviation Authority</i>)
FCL	Лиценцирање ваздухопловног особља (<i>Flight Crew Licencing</i>)
FSTD	Симулатор (<i>Flight Simulation Training Device</i>)
IANS	Институт за ваздушну пловидбу (<i>Institute of Air Navigation Studies</i>)
ICAO	Међународна организација цивилног ваздухопловства
ICAO SARP	ICAO стандарди и препоручена пракса
QMS	Систем управљања квалитетом
JAATO	Центар за обуку заједничких ваздухопловних власти (<i>Joint Aviation Authorities Training Organisation</i>)
LSSIP / ESSIP	Локални план примене јединственог неба (<i>Local Single Sky Implementation Plan</i>) / Европска примена јединственог неба
MED	Ваздухопловна медицина

MEL	Листа минималне опреме (<i>Minimum Equipment List</i>)
MET	Услуге ваздухопловне метеорологије
MNPS	(<i>Minimum Navigation Performance Specifications</i>)
NAT	Регион северног Атлантика (<i>Nort Atlantic Region</i>)
NOF	NOTAM биро (<i>NOTAM Office</i>)
NOTAM	Хитно ваздухопловно обавештење (<i>Notice to Airmen</i>)
OJT	Обука на послу / пракса (<i>On job training</i>)
OPS	Саобраћајна делатност (<i>Operations</i>)
PART	Део ваздухопловних прописа ЕАСА
PBN	Навигација заснована на могућностима ваздухоплова (<i>Performance Based Navigation</i>)
PEL	Лиценцирање ваздухопловног особља (<i>Personal licensing</i>)
RVSM	(<i>Runway Visual Separation Minima</i>)
SAFA	Процена безбедности страних ваздухоплова на платформи (<i>Safety Assesment of Foreign Aircraft</i>)
SES	Јединствено европско небо
SMATSA	Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA д.о.о. Београд
SMS	Систем управљања безбедношћу
TKL	Терминална контрола летења
TSA	Агенција за обезбеђивање ваздушног саобраћаја САД
TWR	Торањ (<i>Tower</i>)